

Coen Hendriks

FoB2000

**Rapport fra seminar 18. mars
1998 om kjennemerker i
boligtellingen**

Notater

Rapport fra seminar 18. februar 1998 om kjennemerker i bolig tellingen - FoB2000

Innhold

1 INNLEDNING	2
2 ÅPNING, RAMMENE FOR FOB2000, DEN SISTE UTVIKLINGEN I BOLIGREGISTERSAKEN	2
2.1 INNLEDNING VED PAUL INGE SEVEREIDE, SEKSJON FOR FOLKE- OG BOLIGTELLING	2
2.2 SPØRSMÅL/DISKUSJON	3
3 PLANENE FOR BOLIGTELLINGEN GENERELT OG I FORBINDELSE MED ETABLERINGEN AV ET BOLIGREGISTER	3
3.1 INNLEDNING VED COEN HENDRIKS, SEKSJON FOR FOLKE- OG BOLIGTELLING.....	3
3.2 SPØRSMÅL/DISKUSJON.....	5
4 BOLIG- OG BYGNINGSKJENNEMERKER I GAB	6
4.1 INNLEDNING VED GOTFRED RYGH, STATENS KARTVERK	6
4.2 SPØRSMÅL/DISKUSJON	7
5 BRUKERNES BEHOV FOR BOLIGKJENNEMERKER	8
5.1 SYNSPUNKTER FRA KOMMUNAL- OG REGIONALDEPARTEMENTET.....	8
5.1.1 <i>Innledning ved Tore Kiøsterud, boligavdelingen i KRD</i>	8
5.1.2 <i>Spørsmål/diskusjon</i>	9
5.2 BEHOV FOR BOLIGKJENNEMERKER I KOMMUNAL PLANLEGGING, EKSEMPEL TRONDHEIM.....	9
5.2.1 <i>Innledning ved Sigmund Knutsen, Trondheim kommune</i>	9
5.2.1.1 <i>Behov for en klar og konsistent boligdefinisjon</i>	9
5.2.1.2 <i>Viktig å identifisere og registrere alle landets boliger i FoB2000, både bebodde og ubebodde</i>	10
5.2.1.3 <i>Behov for data om enhver persons faktiske bosted og husholdningenes faktiske sammensetting</i>	11
5.2.1.4 <i>Behov for boligkjennemerker i kommunal planlegging</i>	11
5.2.1.5 <i>Behov for en løpende oppdatering av boligregisteret</i>	13
5.2.1.6 <i>Kommunenes rolle i FoB2000 og ved etablering og oppdatering av et boligregister</i>	13
5.2.2 <i>Spørsmål/diskusjon</i>	13
5.3 FORSKNINGENS BEHOV FOR BOLIGKJENNEMERKER	14
5.3.1 <i>Innledning ved Torbjørn Hansen, Norges byggforskningsinstitutt</i>	14
5.3.2 <i>Spørsmål/diskusjon</i>	15
6 OPPSUMMERING	15
7 KONKLUSJONER ETTER SEMINARET	16
LITTERATUR	17
VEDLEGG 1 INVITASJON	18
VEDLEGG 2 PROGRAM	19
VEDLEGG 3 DELTAKERLISTE	20
VEDLEGG 4 BAKGRUNNSNOTAT	22

1 Innledning

Dette notatet rapporterer fra det tredje seminaret om kjennemerker i folke- og bolig tellingen år 2000 (FoB2000). Tidligere er det avholdt to lignende seminarer. Det første møtet var et generelt seminar om samtlige kjennemerker i FoB2000. Det andre omhandlet geografiske kjennemerker og regionale inndelinger. Tema for det tredje seminaret var kjennemerker i bolig tellingen.

Invitasjon var sendt til de sentrale institusjoner og andre brukergrupper. I alt var det 25 deltagere hvorav 18 kom fra andre institusjoner enn SSB. Det var forberedte innlegg ved Gotfred Rygh fra Statens kartverk, Tore Kiøsterud fra Kommunal- og regionaldepartementet og Steinar Knutsen fra Trondheim kommune. Paul Inge Severeide og Coen Hendriks fra SSB, Seksjon for folke- og bolig telling orienterte om rammene for FoB2000 og planene for bolig tellingen.

På forhånd hadde deltagerne fått tilsendt et bakgrunnsnotat om kjennemerker i bolig tellingen (Hen, 6. februar 1998).

Rapporten bygger på manus fra foredragsholdere, kopier av transparenter og på notater som ble gjort under seminaret. Rådgiver Coen Hendriks har utarbeidet rapporten.

2 Åpning, rammene for FoB2000, den siste utviklingen i boligregistersaken

2.1 Innledning ved Paul Inge Severeide, Seksjon for folke- og bolig telling

Formålet med møtet er å gi informasjon om FoB2000, spesielt bolig tellingen. SSB er interessert i å få innspill på hvilke kjennemerker som skal være med i bolig tellingen og hvilke faste boligkjennemerker som skal inngå i GAB, forutsatt at det etableres et boligregister.

Evalueringsutvalget etter FoB90 hadde kommentarer til bolig delen i tellingen. FoB90 ga utilfredsstillende tall for bolig massen. Kun bebodde leiligheter ble tatt med. Evalueringsutvalget slo fast at det eksisterer et behov for årlig, oppdatert husholdnings- og bolig statistikk. FoB90 ga upresise tall for husholdninger. Antallet énpersonhusholdninger var underestimert i statistikken. Definisjonen av privatbolig var uklart, bl.a. med tanke på fritidshus som var tatt i bruk som bolig.

SSBs engasjement i etablering av et boligregister har sammenheng med SSBs strategi om økt utnyttelse av registerbaserte opplysninger til statistikkformål. Evalueringsutvalget etter FoB90 oppfordret SSB til å arbeide for opprettelse av et slikt register. Bl.a. som et ledd i oppfølging av evalueringen av FoB90 ble det høsten 1994 satt ned en gruppe for å utrede mulighetene for å produsere husholdningsstatistikk ved hjelp av et boligregister og innføring av bolignummer i Det sentrale folkeregister (DSF). Gruppen gikk inn for at det gjennomføres en bolig- og husholdningstelling kombinert med at det etableres et boligregister for hver bolig. I desember 1995 forelå det en tilråding fra en interdepartemental arbeidsgruppe med representanter fra Kommunal- og arbeidsdepartementet, Miljøverndepartementet og Finansdepartementet. Arbeidsgruppen støttet forslaget om å etablere et boligregister ved å bygge ut Statens kartverks register over grunneiendommer, adresser og bygninger (GAB) og DSF med et felles identifikasjonsnummer for bolig. Arbeidsgruppen anbefalte at det som ledd i forberedelsene til et landsdekkende registersystem ble gjennomført et forsøksprosjekt i noen kommuner.

Finansdepartementet påla i 1996 SSB, Skattedirektoratet (SKD) og Statens kartverk (SK) å utarbeide et fullstendig beslutningsgrunnlag, inkl. et forsøksprosjekt, for bolig tellingen år 2000 og etablering av

et boligregister. Beslutningsgrunnlaget ble overlevert i januar 1997. Finansdepartementet av slo søknaden om opprettelsen av et boligregister. I august 1997 tok SSB initiativ til et seminar om boligregisteret. Det ble foreslått at en arbeidsgruppe bestående av representanter for Statens kartverk, Skattedirektoratet og SSB, skulle revidere metoden og kostnader ved prosjektet. Innstillingen ble oversendt Finansdepartementet 13. januar 1998 (Notater 98/5).

2.2 Spørsmål/diskusjon

Barlindhaug, Norges byggforskningsinstitutt: Er det sammenheng mellom boligregisteret og BOTA-prosjektet (boligtaksering)? *Svar fra SSB:* Fremdriften i BOTA-prosjektet er usikker. Arbeidsgruppen har valgt å holde BOTA utenfor etableringen av et boligregister. *Rygh, Statens kartverk:* BOTA-opplysninger er forutsatt lagret i GAB. En kunne tenke seg et samarbeid om etablering av et datagrunnlag. Ved å bruke eksisterende opplysninger kan man unngå dobbelrapportering.

Bangsund, Kommunenes sentralforbund/Skedsmo kommune: Stemmer det at kommunenes innsats er ubetydelig i etableringen av boligregisteret? *Svar fra SSB:* Det må være en misforståelse. Kommunene er sentrale i arbeidet.

3 Planene for boligtellingen generelt og i forbindelse med etableringen av et boligregister

3.1 Innledning ved Coen Hendriks, Seksjon for folke- og boligtelling

Rammebetingelser for å fastsette innholdet i FoB2000 består av internasjonale anbefalinger fra Eurostat og ECE, sammenlignbarhet med tidligere folke- og boligtellinger og med relevante sektorstatistikker, og sist men ikke minst synspunkter fra brukere.

Vi må ta i betraktning at boligtellingen blir en meget omfattende, postal skjemaundersøkelse som omfatter alle boliger i landet (ca. 2,1 millioner). Oppgavegiverne må fylle ut boligskjemaet uten noe særlig hjelp. Det krever enkle spørsmål og enkle svar/svaralternativer. I bakgrunnsnotatet er nummereringen av spørsmålene på boligskjemaet fra FoB90 fulgt.

Etablering av et boligregister betyr i realiteten samkjøring av to eksisterende registre: GAB og DSF. GAB har boliginformasjon om boliger i bygg bygd etter 1982 (jf. vedlegg 4, meldingsskjema "Bygg godkjent"). DSF er problematisk når det gjelder bostedsregistrering av ugifte, borteboende studenter, gifte personer på institusjon med ektefelle i egen bolig og samboere uten fellesbarn. For nevnte grupper er det uoverensstemmelse mellom faktisk bosted og bostedsregistrering etter gjeldende forskrifter.

Bostedsregistrering i DSF skjer enten med offisiell adresse eller med matrikeladresse. Derfor mangler vi muligheten til å utarbeide årlig, oppdatert bolig- og husholdningsstatistikk. Vi har ingen mulighet til å danne husholdning som statistisk enhet gjennom registerkoblinger.

Figur SSB har ingen mulighet til å danne husholdning som statistisk enhet gjennom registerkoblinger.

Etablering av boligregisteret består av fire hovedaktiviteter. Identifisering av boliger skjer i regi av SK i samarbeid med kommunene. SK og kommunene står også for merking av identifiserte boliger. Plassering av personer i boliger skjer gjennom SSBs bolig telling og den påfølgende overføringen av informasjon til SKD. Boligtellingen er også kilde for boligopplysninger som overføres til GAB.

Når boligskjemaet mottas skal bolignummer skrives på skjemaet. Det skal gis opplysninger om husholdningens sammensetning ved at oppgavegiver sjekker en preprintet liste (personer med likt familienummer og adresse i DSF). Videre skal oppgavegiver svare på spørsmål om boligen. Etter registrering og kontroll overføres boligopplysningene til GAB. Boligadresse blir koblingsnøkkel (25-sifret numerisk adresse). Metoden gjør at GAB vil mangle opplysninger om ubebodde boliger. Adresse i DSF utvides til å omfatte bolignummer. Personnummer blir koblingsnøkkel. For noen personer vil adresse fra boligtellingen ikke stemme overens med adresse fra DSF. Det vil være opp til SKD å følge opp dette.

Foreløpig har SSB ikke laget en detaljert prosjektplan for boligtellingen. Tellingtidspunktet er foreløpig satt til 1. november 2000. I løpet av 1. kvartal 1998 skal det utarbeides en detaljplan. Rekruttering av medarbeidere til boligtellingen pågår. Kjennermerkene til boligtellingen blir fastlagt i løpet av sommeren 1998.

Målene for boligtellingen er å skaffe til veie et datagrunnlag for boligstatistikken pr. 1. november 2000, å danne bohusholdninger og å bidra til at det kan utarbeides årlig, oppdatert bolig- og husholdningsstatistikk.

Avgjørelsen om opprettelse av et boligregisteret vil få stor betydning for boligtellingen. Flaskehalser i fremdriften er finansieringen og hjemler for administrativ utnyttelse av bolig- og husholdningsinformasjon som er avgitt til statistikkformål. SSB vil ta høyde for forsinkelse, eventuelt utsettelse av boligtellingen til år 2001. Ved et nytt avslag om opprettelse av et boligregister vil boligtellingen bli gjennomført i år 2000.

Konsekvenser av et eventuelt avslag vil være at husholdningen må dannes på tradisjonelt vis, noe som evalueringen etter FoB90 var kritisk til. Vi vil fortsatt mangle et grunnlag for løpende bolig- og husholdningsstatistikk. Det betyr at SSB fortsatt må gjennomføre periodevise utvalgsundersøkelser og tradisjonelle, kostnadskrevede folke- og boligtellinger. To viktige registre, GAB og DSF, vil miste muligheten for kvalitetsheving som ligger i samkjøringen.

I den videre planleggingen av bolig tellingen er dette sentrale problemstillinger:

- Hvilke boligkjennemerker skal
  - tas med på boligskjemaet?
  - overføres til GAB(B)?
- Velger vi åpne eller lukkede spørsmål? Åpne spørsmål gjør boliginformasjon fra tellingen mer sammenlignbar med boligkjennemerker som allerede er etablert i GAB. Lukkede spørsmål er lettere å besvare, reduserer oppgavebyrden og øker kvaliteten.

3.2 Spørsmål/diskusjon

Barlindhaug: Vil bolig tellingen gi informasjon om ubebodde boliger? *Svar fra SSB:* Antallet ubebodde boliger vil komme frem i bolig tellingen, forutsatt etablering av et boligregister. Informasjon om ubebodde boliger vil være mangelfull for boliger i bygg bygd før 1983. SSB vil kun få returnert skjema for bebodde boliger. SSB ser muligheter for imputering for ubebodde boliger, f.eks. boliger i blokk. I følge det reviderte forslaget om etablering av et boligregister (Notater 98/5) påtar SK seg å fylle ut informasjonen om ubebodde boliger (etterarbeid).

O. Gulbrandsen, Norges byggforskningsinstitutt kommenterte at det bør tas hensyn til mulige boliger i eneboliger. Anslagsvis er det 100 000 slike boliger som ofte er bebodd av en leietaker, og som ikke er med i boligstatistikken.

Det ble kommentert at adressen i DSF ikke bare må utvides, men også forbedres. *Svar fra SSB:* Det er riktig, og skal gjøres som en del av forarbeidet før etableringen av et boligregister.

O. Gulbrandsen: Hvordan er finansieringsstørrelse for FoB2000 i forhold til FoB90? *Svar fra SSB:* FoB2000 er noe dyrere enn FoB90. Årsaken er at vi investerer mye i opprusting av registre, og at bolig tellingen er en totaltelling (kalkulert til 34 millioner kr.).

Thomassen, SSB, Seksjon for bygg- og tjenestestatistikk gjorde oppmerksom på at det finnes internasjonale anbefalinger for byggestatistikk, bl.a. fra ECE. I bolig tellingen må det tas hensyn til dem. *Svar fra SSB:* Vi har så langt sett på internasjonale anbefalinger for FoB2000, men vi vil se nærmere på internasjonale anbefalinger for sektorstatistikker.

Tvedt, Husbanken: Hva er forskjellen mellom bygningstype og boligtype (jf. Bakgrunnsnotat avsnitt 10.4)? *Rygh, Statens Kartverk:* Vi trenger et klart begrepsapparat uten overlapp. *Svar fra SSB:* Enig. Vi vil arbeide med problemstillingen, i første omgang med en begrepsavklaring, deretter er det viktig med en god veiledning for utfylling.

Kristoffersen, NIBR: Henviste til NIBRs brev av 28. januar 1997. Hvordan blir institusjonsbeboere håndtert? Vi kjenner til problemet med ektepar, men også innsatte i fengsler gir problemer. Hvordan kommer bostedsløse med i tellingen? *Svar fra SSB:* Problemet med bostedsregistrering av institusjonsbefolkningen er kjent, og eksisterer i Norge som i Danmark, Finland og Sverige. Vi vil spesielt fokusere på institusjonsbefolkningen. Informasjon om personer uten fast bosted finnes for så vidt allerede i DSF, men mer bør gjøres for å klarlegge hvor egnet denne informasjonen er eller kan bli for analyser av bostedsløse, eventuelt i kombinasjon med andre kilder. Vi regner med å kunne bedre kvaliteten på informasjon om bostedsløse.

Thorsnæs, Oslo kommune: Problemet med institusjonsbefolkningen løser seg selv. Alle institusjonsbeboere er registrert på en eller annen adresse. Psykisk utviklingshemmede blir tilbakeført til hjemkommunene, med påfølgende endring av bostedsadresse.

Thorsnæs: Om hjemmelen for å kunne kople GAB og DSF: Statistikkloven hjemler statistisk anvendelse av GAB og DSF. Hjemmelproblematikken burde ikke være så stor som innlederen ga uttrykk for. *Svar fra SSB:* Det er riktig at statistikkloven hjemler statistisk utnyttelse av administrative registre, men her er det snakk om administrativ anvendelse av opplysninger som er samlet inn til statistikkformål. Det krever en spesiell hjemmel.

Hansen, Norges byggforskningsinstitutt: Er det politisk motstand mot forslaget om et boligregister? *Svar fra SSB:* Signaler fra forvaltningen så langt er at interesse er til stede. Vi er usikre når det gjelder politikernes vurdering av prosjektet, særlig i forhold til andre satsingsområder. *Kiøsterud, Kommunal- og regionaldepartementet* understreket at det er viktig med realisme i planene. Beslutningstakerne må kunne stole på de tekniske sider ved opplegget.

Kiøsterud: Etablering av et boligregister er et prosjekt med mange kritiske punkter. Er det tenkt å gjennomføre en pilotundersøkelse som involvere kommunene? *Svar fra SSB og SK:* Viktige deler av opplegget (bl.a. identifisering av boliger) er testet i fire kommuner og dokumentert bl.a. gjennom tids- og kostnadsstudier. Organisering av prosjektet er sammenlignbar med MABYGG-prosjektet. Erfaringer fra MABYGG blir tatt hensyn til. Det vil ikke bli gjennomført en ny pilotundersøkelse.

Senneseth, Byggenæringens landsforening: Hva var svarprosenten i FoB90? *Svar fra SSB:* Det var meget høy svarprosent (opp mot 100), men det var nødvendig med flere purringer. Boligregisteret vil være avhengig av god respons i boligtellingsen, men det er tatt høyde for et etterarbeid i forbindelse med etablering av et boligregister er. Det er søkt om prosjektmidler til SK for innhenting av boliginformasjon fra ubebodde boliger. Antallet personer som mangler boligadresse i DSF vil gradvis bli redusert, fordi flyttemeldingsblanketten skal utvides til å omfatte bolignummer. Når det gjelder frafallets betydning for kvaliteten i statistikken henviste SSB til evalueringen etter FoB90. Evalueringsutvalget oppfordret SSB til å kommentere kvaliteten i statistikken, inklusive frafall.

Thorsnæs: Uoppgitt var et større problem i FoB90 enn frafall. *Svar fra SSB:* Forutsatt at samtlige boliger er identifisert og merket, har SSB nå mulighet til å bruke informasjon fra GAB til kontrollformål. I tillegg vil SSB vurdere imputering av verdier for boliger i flerboligbygg.

Kristoffersen: Har SSB tenkt på språkproblemer i den skjemabaserte boligtellingsen? *Svar fra SSB:* Ja, språkproblemer har vi måttet ta hensyn til også ved tidligere tellinger, så det ligger innen i planleggingen. SSB vil bl.a. ta kontakt med innvandrersorganisasjoner i planleggingen.

4 Bolig- og bygningskjennemerker i GAB

4.1 Innledning ved Gotfred Rygh, Statens kartverk

Statens kartverk forvalter GAB. SSB hadde fra starten i 1978 og fram til 1986 driftsansvaret for GAB. SKD, SSB og kommunene har alltid vært viktige premisseleverandører for GAB. Siden overføringen fra SSB til SK i 1986 er det ikke foretatt faglige endringer i datainnholdet.

Det eksisterer flere GAB-løsninger. Riks-GAB er det sentrale registeret som SK forvalter, men som er plassert hos NIT-Øst på Hamar. I tillegg eksisterer det lokale GAB-løsninger ute i noen store kommuner (Kommune-GAB). Oppdatering skjer "online" mot Riks- eller Kommune-GAB, eller på blanketter som sendes til SK via fylkeskartkontorene.

SK har følgende prinsipper for forvaltning av GAB:

- Bygningsdata er data om bygget som fysisk gjenstand. Om eieren har bil eller om husholdningen sorterer sitt avfall er ikke informasjon som det er aktuelt å legge inn i GAB.
- GAB er en fellesressurs, og er tjent med mange brukere. Utvidelse av GAB styres av om et eventuelt nytt datafelt tjener fellesskapet. Eksempelvis er antallet røkløp akseptert, men informasjon om hvem som er produsent av røkløpene er uaktuelt å legge inn.
- Informasjon i GAB er tilgjengelig for alle. GAB er et åpent system.

Det er en styrke for kvaliteten av en GAB-variabel hvis den kan knyttes til en myndighetsakt i kommunene (f.eks. bygningstillatelse). Informasjon utelukkende til statistikkformål vil sannsynligvis ha dårlig kvalitet.

Datainnholdet i GAB korresponderer med meldingsblanketten “Bygg godkjent” (kopi ble delt ut, jf. vedlegg 3 til bakgrunnsnotatet). “Bygg godkjent” blir brukt til å rapportere inn tre typer hendelser: Dato for godkjenning, dato for igangsetting og dato for tatt i bruk. Riving blir ikke innrapportert. Det forklarer manglende statistikk over avgang i antallet bygninger og boliger. Rygh gjorde møtet oppmerksom på at kodeoversikten for bygningstype er under revisjon.

Med hensyn til svar på boligskjemaet ønsker SK eksakt angivelse av verdier (åpne spørsmål), frem for intervaller (lukkede spørsmål). I tilfelle lukkede spørsmål bør svaralternativene i bolig tellingen ligge nærmest opp mot tilsvarende verdier i GAB (f.eks. oppvarming).

Datainnholdet i GAB er ikke låst for alltid. I vurderingen av endringer vil SK legge til grunn at endringene må være til allmennytte og at ajourhold må kunne skje. Nye datafelt vil føre til store systemendringer både i Riks-GAB og Kommune-GAB. Rapporteringsrutiner må endres. Systemendringene vil være omfattende, men de vil ikke være til hinder for endringer i datainnholdet.

Rygh reiste spørsmålet om tilleggsopplysningene på meldingsblanketten “Bygg godkjent” bør være obligatoriske. Aktualisering av miljøproblematikken taler for det.

4.2 Spørsmål/diskusjon

Thomassen: Hvorfor bruker man “bruksareal” i GAB? Det finnes flere og mer hensiktsmessige størrelsesmål for boliger (jf. NS3940 Arealmåling av bygg). Synspunktet ble støttet av *Alhorn, Norsk eiendomsinformasjon*. I følge *Bangsund, Skedsmo kommune og Kommunenes sentralforbund*, er bruksareal et størrelsesmål som bygger på et meget komplisert regelverk. *Rygh:* SK har ingen holdning til arealbegrepet i GAB, det må brukerne bestemme. *Kommentar fra SSB:* Vi vil se nærmere på alternativene.

Senneseth: Er definisjonen av bolig entydig? Det ble nevnt et eksempel fra et bygg med studenthybler. I stedet for å registrere hver hybel som selvstendig bolig, valgte kommunen å registrere et mindre antall boliger, hver bestående av 8 rom. Det gjorde at 504 hybler kom med i statistikken som 63 leiligheter. Kommunenes forhold til GAB vil få stor betydning for statistikken.

O. Gulbrandsen: Det er viktig at ombygging blir håndtert likt i alle kommuner. SK er usikker på hvordan dette blir håndtert i kommunene.

L. Gulbrandsen, Norsk institutt for forskning om oppvekst, velferd og aldring: Fritidsboliger byr på spesielle problemer. Det er grunn til å stille spørsmål ved kvaliteten på innrapportert bruksendring. Utvalgsundersøkelser har vist at ca. 10 % av samtlige husstander eier flere hus, bl.a. gjennom arv. SK kjenner til problemet og kommenterte at det gjenspeiler den kommunale virkelighet.

5 Brukernes behov for boligkjennemerker

5.1 Synspunkter fra Kommunal- og regionaldepartementet

5.1.1 Innledning ved Tore Kiøsterud, boligavdelingen i KRD

Kiøsterud valgte å belyse boligregisteret, inklusive boligtellingsen, som et boligpolitisk informasjonssystem. Boligstatistikk ble plassert i en beslutningssammenheng. I utformingen av boligpolitikken oppstår det behov for statistiske, kvantitative analyser. Mål og midler i boligpolitikken gir et godt utgangspunkt for en presentasjon av informasjonsbehovet. Utformingen av boligpolitikken hviler på en rolledeling mellom stat, fylker, kommunene, privat sektor og forskningen. Boligmarkedet er sterk regionalisert. Fylker og kommuner har et ansvar fordi de må ha oversikt over trekk i boligmarkedet.

Regjeringens mål for bolig- og bygningspolitikken er at:

- Alle skal kunne disponere en god og rimelig bolig i et godt bomiljø.

Det generelle målet for bolig- og bygningspolitikken ble spesifisert i følgende delmål:

- ⇒ God boligdekning og et godt fungerende bolig- og byggmarked
- ⇒ God boligfordeling
- ⇒ Gode boliger, god byggekvalitet og godt bomiljø
- ⇒ Botrygghet
- ⇒ En funksjonell og rettferdig organisering av eie- og leieforhold

I verifiseringen av boligpolitikken, i form av regjeringens stortingsmelding om boligpolitikken, spiller statistikken en viktig rolle. Blir målene fra boligpolitikken nådd? Det er viktig at statistikken reflekterer dynamikken i boligpolitikken. Vi kan stille spørsmålstegn ved tradisjonelle FoB-kjennetegn som f.eks. innlagt toalett. Innholdet i tellingen og et fremtidig boligregister må være i tråd med brukernes behov.

Virkemidler i boligpolitikken kombinerer ofte egenskaper ved husholdninger/personer og egenskaper ved boligen. Bostøtteordningen kan være et eksempel. Statistisk informasjon om potensielle søkere og en kartlegging av budsjettkonsekvenser inngår som oftest i en forhåndsanalyse. Forvaltningen trenger et analyseverktøy i budsjettsammenheng.

Om bolig og husholdning stilte Kiøsterud følgende spørsmål: Hva er en bolig? Det er viktig med en god definisjon av begrepet bolig og at boligdefinisjonen i GAB og FoB2000 stemmer overens. Hvor stor er en bolig? Areal og byggekostnader korrelerer bra. Problemet er at det nå er flere begreper for areal i omløp. Hva er en husholdning? KRD er interessert i husholdning som en økonomisk enhet, operasjonalisert ved hjelp av begrepet kosthusholdning. Personer som bor i samme bolig (bohusholdning) trenger ikke å være én kosthusholdning.

Fra en boligpolitisk synsvinkel er følgende målvariabler om boligsituasjonen og boforholdene interessante: Boligdekning (antall boliger), romslighet/trangbodddhet (utnyttelse av boligmassen), boligstandard (kjøkken, bad/wc, oppvarming/isolasjon).

Tilgjengelighet bør fremheves sterkere i boligtellingsen, både til og inne i boligen. Informasjon om livsløpsboliger med økt fleksibilitet bør komme frem i statistikken.

For KRD er forandring i boligmassen viktig. Nybygging, avgang og tilgang, arealer og tomter er viktige stikkord. Det kan være aktuelt å supplere informasjon fra et eventuelt fremtidig boligregister med mindre utvalgsundersøkelser.

Sosiale aspekter i boligpolitikken kan belyses ved å klassifisere befolkningen/husholdninger etter inntekt, familiefase og alder, funksjonshemming, nasjonalitet, bosatt/bostedsløs. Listen er ikke uttømmende. Boligtellingen vil gi et bilde som kan bli supplert fra andre hold, f.eks. Byggforsk eller SSBs boforholdsundersøkelse. Det vil være nødvendig fordi en del informasjon ikke kan hentes fra register (f.eks. funksjonshemming).

Etter Kyoto og Habitat-konferansene er bærekraft og miljø viktige sider ved boligpolitikken. Eksempler på variable som belyser dette er boligtype, bosettingsmønster, transportbehov og muligheter, trygghet og sikkerhet, støy, utslipp, nedfall, inneklime og avfallsdeponering.

Kiøsterud avsluttet med å fremheve noen interessante bakgrunnsvariabler. For de fleste representerer boligen en stor økonomisk verdi. Informasjon om disposisjonsforhold, belåning eller beboernes yrke er ettertraktet.

5.1.2 Spørsmål/diskusjon

Senneseth: Den eksisterende statistikken over avgangen i boligmassen er for dårlig. Vi mangler årsak til avgang og areal (absolutt og som forholdstall mellom avgang og samlet antall boliger/samlet areal). Statistikken er også for dårlig på tilgang. Bruksendring har stor betydning for tilgangen, f.eks. en forretningsgård som blir endret til boligformål. *Rygh:* GAB er for dårlig på tilgang og avgang, spesielt i tilfelle ombygging. SK vil gå inn i problemstillingen og heve kvaliteten. Noe kan forklares av meldingsgangen fra kommunene. *Bangsund* påpekte at riving meldes til GAB. Problemet er at arealet som rives ikke blir meldt.

Henriksen, Norsk eiendomsinformasjon påpekte at informasjon om pant i bolig blir registrert hos Sorenskriveren. Det er uklart om det kan brukes til statistikkformål. Informasjon om nedbetaling av boliglån registreres ikke.

5.2 Behov for boligkjennemerker i kommunal planlegging, eksemplet Trondheim

5.2.1 Innledning ved Sigmund Knutsen, Trondheim kommune

Trondheim kommune anser arbeidet med en ny folke- og boligtelling, og opprettelse av et boligregister, som meget viktig. Det er bra at SSB legger opp til en totaltelling og medvirkning fra brukerne i planleggingen. At man på permanent grunnlag ønsker at personer i samme husholdning i registersammenheng skal kunne relateres til samme bolig, samsvarer helt med behovet for grunnlagsdata i kommunal planlegging. Som den fysiske rammen for husholdningenes liv er boligen en av de viktigste levekårskomponentene. Og fordi husholdningene utgjør den viktigste sosiale målgruppen for både offentlig og privat tjenesteproduksjon, er kunnskap om husholdningenes levekår av stor betydning. Ikke minste er husholdning den sentrale enhet ved fordeling av offentlige ressurser.

5.2.1.1 Behov for en klar og konsistent boligdefinisjon

De viktigste elementene som forstyrrer klarheten i boligbegrepet, er hybler og andre bofellesskap, rom for korttidsutleie, samt avgrensingen mellom bolig og institusjon og forholdet til fritidsboliger.

I GAB, og dermed i byggearealstatistikken, finner vi følgende definisjon av hybel:

“Hybel er et rom med egen inngang beregnet som bolig for en eller flere personer, og som har adgang til vann og toalett uten at det er nødvendig å gå gjennom en annen leilighet.”

I Notat 98/5 (s.7) og Bakgrunnsnotatet (s.5) er samme definisjon benyttet. I sistnevnte notat er det kommet med en tilføyelse:

“En hybel- eller sokkelleilighet i en annen bolig, uten egen inngang, regnes ikke som bolig.”

I FoB90 er definisjonen på en hybel slik:

“En hybel i privathus er en bolig dersom den har egen inngang. I hybelhus regnes hver hybel som egen bolig, også der rom som f.eks. kjøkken og bad er felles.”

Vi ser at i FoB90 utgjør flere hybler med felles kjøkken og bad en leilighet når de befinner seg i et privathus, men skal regnes som selvstendige boliger dersom de befinner seg i et hybelhus. Denne definisjonen kan være brukbar, men en annen sak er hvordan denne definisjonen fungerte i praksis i FoB90.

Med utgangspunkt i GAB-definisjonen har en del kommuner lagt vekt på “egen inngang” som kriterium ved registrering av boliger. Definisjonen blir da forstått slik at flere hybler som deler inngang, bad, WC og kjøkken, utgjør en leilighet.

Knutsen viste et eksempel fra Voll studentby i Trondheim hvor det i 1997 og 1998 ble bygd 504 hybler for studenter. Studentboligene ble bygd som bofellesskap med åtte hybler i hvert bofellesskap. Hvert bofellesskap har felles inngang og kjøkken og noen andre fellesarealer. Etter en streng tolking av kravet om “egen inngang” ble 282 av disse studentboligene, igangsatt i 1997, først registrert i GAB som leiligheter med åtte beboelsesrom i hver. Dette gir selvsagt store utslag i boligbyggestatistikken, samtidig som det innebærer tap av informasjon om produksjon av studenthybler og andre boliger i bofellesskap. Kategoriseringen ble derfor endret, slik at i dag er hver hybel registrert som en bolig i GAB. En slik forståelse er i samsvar med boligdefinisjonen i FoB90.

En tilsvarende problemstilling er til stede ved registrering av bofellesskap for eldre og andre kategoriboliger (institusjoner). Også her er det rom for tolkninger.

Knutsen foreslår at boligdefinisjonene i FoB2000 innbefatter alle typer hybler i hybelbygg, slik som formuleringen i FoB90. Videre bør enhetene i bofellesskap for eldre, psykisk utviklingshemmede og lignende forstås som boliger. Siden dette ikke er helt innlysende ut fra definisjonene i GAB, er det behov for en presisering av hybel- og boligdefinisjonen både i FoB2000 og i GAB.

Kommunene trenger oversikt over personer med langtidsopphold i institusjoner. Knutsen støtter at det tas spesielt hensyn til felleshusholdninger i FoB2000.

Like viktig som entydige definisjoner er det at definisjonene blir tydelig formidlet til kommunene. Kvaliteten på registrene og dermed boligstatistikken blir ikke bedre enn kvaliteten på det arbeidet som gjøres med GAB-registrene i kommunene.

5.2.1.2 Viktig å identifisere og registrere alle landets boliger i FoB2000, både bebodde og ubebodde

Utnyttelse av informasjon fra GAB (bygningstype) og DSF (antall hovedpersoner på én adresse) skal legge et grunnlag for å identifisere alle landets boliger. Knutsen varslet om at identifisering av alle boliger kan bli mer omfattende enn antatt i Notater 98/5. Antallet hybler i hybelbygg kan være større enn det som vil komme frem i forarbeidet til identifiseringsfasen.

Vil metoden for identifisering av boliger sikre at alle hybler og bofellesskap blir identifisert? Hvordan kan en sikre at boliger bebodd av ugifte studenter og andre som har en annen formell adresse i DSF, feilaktig blir kategorisert som tomme?

En spesiell gruppe ubebodde boliger er “fritidsboliger” (kategori 160 i GAB). Ikke minst med tanke på å kartlegge landets reelle boligressurser i en situasjon med fraflytting fra distriktene, vil det være av verdi å registrere alle ubebodde boliger og fritidshus.

5.2.1.3 Behov for data om enhver persons faktiske bosted og husholdningenes faktiske sammensetting

I kommunal planlegging er det i mange sammenhenger behov for gode data om husholdningene. Definisjonen av boligbegrepet henger sammen med husholdningsbegrepet. Eksemplet fra Voll studentby i Trondheim illustrerer at dersom åtte hybler skal forstås som en bolig, så må også beboere i de åtte hyblene forstås som en husholdning, dersom definisjonen på en bohusholdning skal fastholdes (Bakgrunnsnotat s. 5: “Bohusholdning vil være sammensatt av personer som på tellingstidspunktet bor i samme bolig”). Knutsen er av den oppfatning at det er liten mening å betrakte åtte voksne og økonomisk uavhengige personer som én husholdning bare fordi de har felles kjøkken og inngang.

Der er meget positivt at det er utarbeidet forslag om faktisk bostedsregistrering av studenter. Til samme husholdning bør regnes personer som reelt er bosatt i samme bolig, ikke personer som er registrert bosatt i samme bolig, etter dagens regler. Knutsen reiste spørsmålet om hvilke tiltak som må settes inn hvis dette forslaget ikke skulle bli vedtatt.

For å illustrere omfanget av “uregistrert bosetting”, refererte Knutsen fra en nylig gjennomført undersøkelse om studentenes bosetting i Trondheim¹. Undersøkelsen viser at om lag 14 000 av i alt omlag 24 000 studenter i Trondheim ikke er registrert som beboere i kommunen. Det betyr at nærmere 10 prosent av kommunens faktiske beboere ikke er registrert bosatt i kommunen.

Samtidig er et ukjent antall ugifte studenter registrert som bosatt hos sine foreldre i Trondheim, mens de reelt bor et annet sted i kommunen, i en annen kommune eller i utlandet. Det betyr at det reelle innbyggertallet i kommunen er ukjent, likeså innbyggertallet i ulike geografisk områder innen kommunen. Det anslås at det reelle innbyggertallet i Trondheim kommune er 5-7 prosent høyere enn det registrerte.

Manglende informasjon om befolkningens antall og sammensetting har betydning for blant annet kommunens boligpolitikk. Studenter konkurrerer med andre boligsøkere på det ordinære utleiemarkedet, og vinner. Mange huseiere finner det mer attraktivt å leie ut til studenter enn til personer som står på listen over kommunens boligsøkere. På den måte blir markedet for utleieboliger til økonomisk og sosialt vanskeligstilte mye tøffere, og dette bidrar til at kommunens forpliktelser øker. Samtidig er det vanskelig å synliggjøre/dokumentere problemene.

At (ugifte) samboere, ut fra dagens regler for befolkningsregistrering, svært ofte ikke er registrert i samme bolig og i samme husholdning, gir misvisende opplysninger om den reelle husholdningsstrukturen. Andelen aleneboende blir overestimert når man legger ekteskapelig status til grunn. Misvisende data om husholdningsstrukturen gjør det vanskelig å lage gode prognoser for befolkningsutviklingen i ulike geografiske områder av Trondheim kommune. Dette har stor betydning for de omfattende investeringene i grunnskolen og eldreomsorgen.

---

¹ Asplan Viak 1997. *Studentenes bosted i Trondheim. Stedfesting av studentenes bosted på grunnlag av lærestedenes adresseregister*. Asplan Viak Trondheim.

5.2.1.4 Behov for boligkjennemerker i kommunal planlegging

Det er opplagt ønskelig med best mulig samsvar i begrepene mellom FoB2000 og GAB, og det er viktig at begrepene i GAB er gode nok. Det er av stor betydning at begrepene er mest mulig presise, samtidig som de er tydelige nok for de personene i kommunene som legger data inn i GAB.

Tilknytning til GAB og muligheten for å opprette et boligregister er argumenter for å benytte åpne spørsmål i boligskjemaet.

- Bygningstype/boligtype

I Bakgrunnsnotatet foreslås det at bygningstype hentes fra GAB, forutsatt at kvaliteten er god nok. Boligtype er tenkt avledet av bygningstype. Knutsen dokumenterte problemer med definisjon og tolkning av begrepet bygningstype ved hjelp av noen bilder av “terassehus” og “terasseblokk”. Det eksisterer ulike oppfatninger av hva som ligger i begrepene.

Også kategorien “bygård” dekker flere bygningskropper. Knutsen tok til ordet for at bygårder grupperes etter etasjetall, tilsvarende blokker. I FoB2000 og SSBs Byggearealstatistikk bør “blokker” forbeholdes blokker og bygårder med 3 etasjer eller mer, mens “andre hustyper” bør inneholde toetasjes bygninger og bygårder med 5 leiligheter eller mer, og gis en egnet benevnelse, som lavblokker, småblokker eller lignende.

Det er en fare for at kategorien “annen hustype” blir stor når de øvrige kategoriene ikke er klare nok.

- Bebodd/ubebodd

Knutsen henviste til tidligere kommentarer om faktiske bostedsregistrering og koding av hybler, og gjentok at kvaliteten på FoB2000 og boligregisteret vil mye avhenge av løsningen på dette punktet.

Vil det være mulig å få inn data om ubebodde boliger i bygninger bygd før 1983, f.eks. via hjemmelshaver?

- Beboere

Bakgrunnsnotatet sier at en i FoB2000 skal gjøre som i FoB90 og bare føre opp personer som er registrert bosatt i leiligheten ifølge folkeregisteret². Hvordan har en da tenkt å få data om faktisk bosted?

- Areal

Hvordan stemmer arealdefinisjonen i FoB2000 med arealbegrepet i GAB? Her bør det være samsvar.

- Oppvarmingskilde

“Ovner for fast brensel” inkluderer dette begrepet peis og peisovn?

- Eie/leieforhold

Er det mulig å finne en annen formulering for “Jeg/vi leier på andre vilkår” (enn gjennom arbeidet eller for et avgrenset tidsrom)? Det er behov for mer detaljerte leiekategorier.

- Antall boliger i huset

---

² I bakgrunnsnotatet kom det ikke fram at det er utarbeidet et forslag om endring i bostedsregistrering av ugifte, borteboende studenter. SSB antok at forskriftene for bostedsregistrering av ugifte, borteboende studenter vil bli endret, slik at de vil bli registrert bosatt på faktisk adresse. I ettertid viste det seg at det ikke var grunnlag for den antagelsen. Det gjør at SSB må utvikle et eget opplegg for kartlegging av bohusholdning som statistisk analyseenhet.

I bakgrunnsnotatet (jf. vedlegg 4) foreslås informasjonen hentet fra GAB dersom boligregisteret blir etablert. Det er tvilsomt om kvaliteten i GAB er god nok, jf. ovennevnte uklarheter vedrørende definisjoner av hybler, samt dårlige rutiner for oppdatering i GAB.

- **Byggeår**

“Når ble huset bygget?”. GAB registrerer tre tidspunkter: datoer for godkjenning av byggesøknad, igangsetting og tatt i bruk. Hvilket tidspunkt skal oppgis i FoB2000?

- **Antall personbiler til disposisjon**

Kjennemerket bør med, blant annet av hensyn til bydelsplanlegging i de store byene. Den skisserte løsningen mangler et opplegg for leasingbiler.

- **Andre kjennetegn til vurdering**

I tillegg mener Knutsen følgende kjennetegn bør vurderes:

- Boligens uteareal (terasse, hage, fellesareal mv)
- Gangtid til kollektivtransport
- Tilgjengelighet/livsløpstandard. Spørsmål i FoB90 bør forbedres

5.2.1.5 Behov for en løpende oppdatering av boligregisteret

Det bør utarbeides rutiner i kommunene for registrering av alle bygningsmessige endringer i GAB. Det vil være av interesse å få oversikt over bruksendringer, f.eks. hvis leiligheter blir stående tomme. Meldeplikten til bygningsmyndighetene ved omgjøring/omdisponering av boliger bør innskjerpes.

Bør siktemålet være en statistikk over “boligmassens bevegelser” tilsvarende folkemengdens bevegelser?

5.2.1.6 Kommunenes rolle i FoB2000 og ved etablering og oppdatering av et boligregister

Det vil være hensiktsmessig å starte en dialog med bygningsmyndighetene i kommunene på et tidlig tidspunkt for å vinne forståelse for viktigheten av kommunenes rolle i gjennomføringen av FoB2000 og etableringen av et boligregister. Nøkkelpersoner i kommunene bør få tilbud om informasjon og opplæring.

Til slutt: Om gjennomføringen av FoB2000 kan bidra til å få opprettet et boligregister, vil dette representere en milepæl i norsk bolig- og byplanlegging.

5.2.2 Spørsmål/diskusjon

Senneseth: Byggenærings landsforening ønsker antall vinduer per bolig og et mål på takareal i Norge.

Thorsnæs: I Oslo praktiseres hybeldefinisjon fra FoB90. Dermed unngår Oslo en god del problemer som Trondheim strir med. Omsorgsboliger blir definert fra to kriterier: Rent fysisk og på formelt grunnlag. Omsorgsboliger defineres på formelt grunnlag, ved at beboerne får dratt inn trygden. Det er ikke tilfelle for selvstendige beboere. Bostedsregistrering for studenter er like problematisk i Oslo som i Trondheim. Oslo opplevde en forbedring i oppdateringen av GAB da oppgaven ble overført fra teknisk etat til bygg- og plankontoret. Motivasjonen økte fordi kontoret selv bruker registeret.

Kiøsterud: Vil kommunene akseptere boligregisteret? *Svar fra Knutsen:* Trondheim ser stor nytte. Mange venter på boligregisteret. Det er enorme kapitalverdier i boliger. *Thorsnæs:* Mye er på plass i Oslo. Oslo har allerede et boligregister, riktignok uten at hver bolig er identifisert og merket. Oslo støtter planene om et boligregister.

Tvedt: Serviceboliger har forholdsvis store fellesarealer. Slike fellesarealer må tas med i bruksareal. *Rygh:* Det er en del gråsoner. Veiledningsmateriale kan bli bedre, men en kan ikke ta meg alle

nyanser. Fra 1. januar 1999 vil det være mulig å legge inn bygningstype for deler av bygg. Datastrukturen er på plass i GAB.

Barlindhaug: Skal bolig tellingen brukes for den nødvendige kvalitetshevingen av GAB? Hva med informasjon om tomme boliger? *Svar fra SSB:* Foreløpig er det et åpent spørsmål om bolig tellingen kan brukes til heving av kvaliteten i bolig opplysninger i GAB. SSB og SK vil utnytte uoverensstemmelse mellom resultater fra bolig tellingen og GAB til å foreta nærmere undersøkelser. Det er søkt om midler til å hente inn informasjon om ubebodde leiligheter etter at bolig registeret er etablert (Notater 98/5).

5.3 Forskningens behov for boligkjennemerker

5.3.1 Innledning ved Torbjørn Hansen, Norges byggforskningsinstitutt

Forskningens behov er mye sammenfallende med kommunenes og KRDs behov. Hansen stilte spørsmålet om Oslos offisielle befolknings- og boligstatistikk viser den reelle utviklingen. Fra forskjellige kilder vet vi at det er en del "feilregistrert" befolkning (studenter).

I løpet av et år skjer det store endringer i boligmassen. Vi vet lite om endringene, særlig når det gjelder den uregistrerte boligmassen. I så måte er registrering av bruksendring viktig. Hansen er i tvil om man får i stand en så bra løpende registrering at 10-årige totaltellinger vil være unødvendig.

Boligpolitikken er først og fremst et kommunal anliggende. Den dreier seg mer og mer om marginale grupper, f.eks. bostedsløse. Hansen oppfordret til å bruke flere ressurser til å fange opp bostedsløse i statistikken. Vi burde ha en løpende registrering av bostedsløshet. Det antas at antallet bostedsløse vil øke i fremtiden.

Forventningen er at et boligregister kan være et trekkgrunnlag for utvalgstillinger.

Også Hansen stilte spørsmålet: Hva er en bolig? Svaret ligger i de fysiske kjennetegn, som krever gode beskrivende kjennemerker. Det er også interessant å spørre: Hvem er det som bor i bygningsmassen? Det er viktig å ta med fritidsboliger i populasjonen til bolig tellingen. Mange fritidsboliger er mer eller mindre permanent bebodd, og mange husholdninger eier to boliger. Det bør registreres.

Underetasjeboliger krever spesiell oppmerksomhet. Når kan den defineres som egen bolig? Prinsipielt bør en ikke se på hvordan den brukes, men hvordan den fysisk er tilrettelagt.

En bør også ta med informasjon om tilleggsareal knyttet til bolig. Det samme med tjenester knyttet til boligen ("Ungbo").

Det er viktig å ikke la historisk sammenlignbarhet gå tapt. Populasjonen til FoB2000 må være lik populasjonen fra FoB90, i hvert fall må populasjonen fra FoB90 kunne skilles ut i FoB2000. Vær forsiktig med brudd.

I valg av kjennetegn ved boligen ligger det en begrensning i skjemaets omfang. Det krever en kritisk holdning. Hansen ga noen innspill, men ønsker å komme tilbake med mer gjennomtenkte kommentarer.

- Spm 2 Antall rom totalt i boligen³
Spørsmålet er greit.

---

³ Følger nummereringen fra boligskjemaet som ble brukt i FoB90.

- Spm 3 Areal

Det trengs en sterkere differensiering i den nedre delen av arealskalaen for å kunne bruke spørsmålet i en analyse av tilskuddsordningen.

- Spm 4 Kjøkken

Mindre viktig å ta med arealet på kjøkkenet. Det holder med et ja/nei spørsmål.

- Spm 5, 6 og 16 Bad/dusj, toalettforhold og byggeår

Tidligere sa spørsmålene noe om boligstandard. Ikke nå lenger. Kan et vurderingsspørsmål løse behovet for informasjon om boligens tekniske tilstand?

- Spm 10 Eie-/leieforhold

Svaralternativet “Jeg/vi leier den på andre vilkår” bør nyanseres, blant annet ved et svaralternativ om leie over et avgrenset tidsrom.

- Spm 13 Bygningstype

Det første svaralternativet “frittliggende enebolig eller våningshus tilknyttet gårdsdrift” må differensieres. Sekkeposten i det femte svaralternativet blir for stor. Selv om det vil bli få observasjoner i hvert alternativ, vil de være meget interessante.

- Spm 8 Rom i samme etasje

Endre til: “..... soverom i samme etasje”.

- Spm 9 Etasje

Hensikten med spørsmålet, et mål på tilgjengelighet, kommer tydeligere frem ved å spørre om antall trappetrinn som må forseres for å komme inn i leiligheten.

- Andre kjennetegn til vurdering

I tillegg mener Hansen følgende kjennetegn bør vurderes:

- Faktisk bruk. Hvor stor andel av boligen er faktisk bruk? Spørsmålet kan operasjonaliseres ved å spørre om andelen av boligen som er oppvarmet.
- Hvem er det som eier boligen/er hjemmelshaver? Det kan muligens hentes fra register eller andre kilder.
- Stedsegenskaper/tomt/uteareal
- Urbant område?
- Tjenester knyttet til bolig, f.eks. Ungbo. Fokuser på marginale grupper i boligmarkedet.

5.3.2 Spørsmål/diskusjon

Thorsnæs: Sammenlignbarhet mellom FoB2000 og tidligere tellinger blir ivaretatt ved å selekere på bebodd/ubebodd. Det nye i FoB2000 blir antallet ubebodde leiligheter. Når boligregisteret er etablert vil det ikke være nødvendig med 10-årige skjemabaserte tellinger. Det ligger en egenkontroll i systemet når flyttemeldingen gjelder uregistrerte boliger.

Kornstad, SSB Seksjon for mikroøkonomi: Vi mangler opplysninger om kjøpspris for boliger i borettslag. Prisen er en viktig variabel for boligstandard og en viktig levekårsindikator. Kan det tas inn i GAB? *Rygh:* Omsetningssummen registreres i Grunnboka, som blir tinglyst. Borettslag er ikke med. Dette er et interessant innspill.

Arntsen, Norges boligbyggelags landsforbund: Er det mulig å få en bedre oppdeling av eierforhold i GAB? *Rygh:* Vi har registrert hvem som er eier av tomter. Alle boliger kan knyttes til hjemmelshavere/festere.

Barlindhaug: Forskningen er interessert i utnyttelse av boligmassen. Ved å spørre hvem som disponerer boligen får vi informasjon om boligfrekvens.

6 Oppsummering

Severeide gjorde rede for prosessen videre med fastlegging av kjennemerkene i FoB2000. Det vil bli arrangert flere temaseminarer. Temaseminarene vil resultere i et høringsnotat om kjennemerker i FoB2000. SSB tar gjerne imot flere innspill som kan brukes i høringsnotatet. Notatet sendes til høring i begynnelsen av mai 1998. Høringsfrist blir 1. juli 1998.

Seminardeltagerne har gitt SSB mange viktige innspill med hensyn til kvalitet i boligtellingsen. Det er viktig å være klar over at SSB ikke har beslutningsmyndighet over registrene. Det gjør at viktige kjennemerker som "faktisk adresse" i boligdelen og "yrke" i persondelen, er avhengige av vedtak som må gjøres utenfor SSB. I løpet av 1998 vil SSB få mer klarhet blant annet om boligregisteret, faktisk adresse og yrke som fast kjennemerke i Rikstrygdeverkets arbeidstakerregister.

Det er en fare for at viktige vedtak drar ut i tiden, eller at boligregistersaken får et negativt utfall sett fra FoB-ens side. SSB trenger allianser for å få gjennom viktige saker overfor registreiere. I påvente av flere viktige vedtak må SSB lage alternative planer i tilfelle forsinkelse eller kansellering av det planlagte boligregisteret.

7 Konklusjoner etter seminaret

Vi kan trekke fram følgende hovedpunkter fra møtet.

- 1 For noen grupper i befolkningen vil **faktisk bosted** og bostedsregistrering etter gjeldende forskrifter ikke stemme overens. Brukerne foretrekker faktisk bosted som grunnlag for FoB2000-statistikk. SSB håper på, og støtter opp om de foreslåtte endringene i forskriftene til bostedsregistrering. SSB vil følge nøye med i utviklingene og eventuelt vurdere hvordan informasjon om faktisk bosted kan utnyttes i statistikkssammenheng, i tilfelle de foreslåtte endringene ikke blir gjennomført.
- 2 SSB må arbeide videre med **begrepsavklaringen**. Ved siden av internasjonale anbefalinger for FoB2000 eksisterer det internasjonale anbefalinger for andre statistikker. Vi vil se nærmere på dem.

Fra flere hold ble det påpekt at det er viktig med et entydig begrepsapparat som blant annet avgrensar begrepene bolig, hybel, areal, fellesareal, bygnings- og boligtype. I utredningsarbeidet må SSB rydde opp i begrepsforvirringen og vurdere konsekvenser av eventuelle endringer, da sammenlignbarheten med tidligere tellinger kan bli forringet.

At viktige begreper blir misforstått kan ha sammenheng med begrepsavklaringen, men også med hvordan begrepene blir formidlet til oppgavegiverne, brukerne av statistikken, og til kommunene som har ansvar for oppdatering i GAB. Det er meget viktig med en god veiledning til boligskjemaet.

- 3 Foreløpig ligger det en del **usikkerhet i premissene** for boligtellingsen. Vedtak om etablering av et boligregister og de foreslåtte endringer i forskriftene for bostedsregistrering er ikke gjort. En annen usikkerhet er fremdrift i arbeidet med etableringen av et boligregister. SSB må utarbeide alternative planer for gjennomføring av boligtellingsen. Det kan bli aktuelt å utsette tidspunktet for boligtellingsen, eller å gjennomføre boligtellingsen uten etablering av et boligregister. SSB vil se på

muligheten for å lage FoB2000-statistikk etter faktisk bosted selv om forskriftene for bostedsregistrering ikke blir endret.

- 4 **Hybler** byr på spesielle problemer, jf. eksemplet fra Voll studentby i Trondheim. Også boenheter i eneboliger som strengt tatt ikke faller inn under hybeldefinisjonen byr på problemer. Slike boenheter er viktig med tanke på antall boenheter i landet, men også med tanke på husholdning som statistisk enhet.
- 5 SSB vil arbeide videre med **populasjonen** til boligtellingsen, både når det gjelder bolig og beboere. Boenheter i eneboliger er allerede nevnt under pkt 4. Bofellesskap og fritidsboliger ble også nevnt som problemtilfeller i boligtellingsen.

Det ble nevnt noen befolkningsgrupper som krever spesiell oppmerksomhet:

- studenter
- institusjonsbefolkningen
- samboere uten fellesbarn
- bostedsløse
- personer som bor i bofellesskap
- innvandrere som ventes å ha språkproblemer
- PU-klienter

Spesielt fra forskerhold, men også fra Trondheim kommune ble oppmerksomheten rettet på marginale grupper i boligmarkedet.

- 6 Noen problemstillinger knyttet til bolig **ønskes belyst nærmere**. Boligdekning, utnyttelse og endring i boligmassen, boligstandard, tilgjengelighet til og i boligen (livsløpstandard), bærekraft og miljø og boligens økonomiske verdi.
- 7 Det kom noen forslag om **nye kjennemerker** i boligtellingsen: personbil, boligens uteareal, gangtid til kollektivtransport, antall viduer og samlet takareal for hus i Norge. Boligstandard ble også fremhevet som et ønskelig kjennemerke. Tradisjonelle spørsmål om boligstandard synes å være mindre aktuelle (byggear, sanitær), til fordel for boligens økonomiske verdi. SSB vil forsøke å operasjonalisere aktuelle kjennemerker i høringsnotatet.
- 8 Det kom frem flere **konkrete forslag** om endringer i spørsmål og svaralternativer på boligskjema. Disse innspillene vil bli vurdert i arbeidet med utforming av det endelige boligskjemaet.
- 9 Spørsmålet om **åpne eller lukkede** spørsmål på boligskjemaet fikk ikke en endelig avklaring på seminaret. SSB vil arbeide videre med problemstillingen.

Litteratur

- Asplan Viak 1997. *Studentenes bosted i Trondheim. Stedfesting av studentenes bosted på grunnlag av lærestedenes adresseregister*. Asplan Viak Trondheim.
- Hen, 06.02.98. *Bakgrunnsnotat - Kjennemerker i boligtellingsen*.
- Notater 94/3. *Folke- og boligtellingsen 1990 - Evaluering. Innstilling fra et utvalg som har vurdert tellingsen*. Statistisk sentralbyrå.
- Notater 98/5. *Metodevalg og kostnader ved etablering og drift av et boligregister. Revidert forslag. Rapport fra en arbeidsgruppe som har revidert og oppdatert planene for opprettelse av et boligregister*. Statistisk sentralbyrå

Vedlegg 1 Invitasjon

«Institusjon»

«Navn»

«Postadresse»

Oslo, 21.01.98

Vår ref.: 98/190

Saksbehandler: Coen Hendriks, tlf. direkte: 62 88 52 49

Seksjon for folke- og bolig telling

Kjennemerker i bolig tellingen, FoB2000 - invitasjon til seminar 18. februar 1998

Statistisk sentralbyrå skal gjennomføre en folke- og bolig telling i år 2000 (FoB2000). Boligdelen i FoB2000 skal være en postal spørreundersøkelse for alle boliger i Norge, mens persondelen skal være registerbasert.

Statistisk sentralbyrå ønsker å engasjere brukerne i flere faser av forberedelsene til tellingen. Noe av det første som skal fastsettes er hvilket innhold FoB2000 skal ha. I november 1997 ble det første seminaret om innholdet i FoB2000 arrangert. Som en oppfølging skal det nå arrangeres et seminar om kjennemerker i bolig tellingen. Innspill som kommer frem på dette seminaret og på seminarer om andre tema, vil danne en del av grunnlaget for et generelt høringsnotat om FoB2000. Statistisk sentralbyrå vil sende ut høringsnotatet i begynnelsen av mai 1998.

Arbeidsformen på seminaret vil være korte innledninger (10 - 15 min.) og tid til diskusjon under hvert punkt. Det vil bli utarbeidet en seminar rapport.

Statistisk sentralbyrå vil med dette invitere deg til seminaret om kjennemerker i bolig tellingen i FoB2000.

Seminaret holdes onsdag 18. februar 1998 i Statistisk sentralbyrås lokaler i Oslo, møterom 2M8. Vi viser til vedlagte program for nærmere detaljer. Vi ber om påmelding innen torsdag 12. februar. Vi gjør oppmerksom på at Statistisk sentralbyrå ikke kan dekke reiseutgifter.

Påmelding kan skje til Børge Strand, tlf. 62 88 51 98 (e-post: bst@ssb.no) eller Coen Hendriks, tlf. 62 88 52 49 (e-post: hen@ssb.no).

Saksdokumenter og oppdatert seminarprogram vil sendes ut i uke 7.

Med vennlig hilsen

Paul Inge Severeide
Prosjektleder FoB2000

Vedlegg: Seminarprogram

Vedlegg 2 Program

Tidspunkt	Tema	Innledning
10.00-10.15	Åpning, rammene for FoB2000 De siste utviklingene i boligregister- saken	Paul Inge Severeide, SSB
10.15-11.15	Planene for boligtellingen generelt og i forbindelse med etablering av et boligregister	Coen Hendriks, SSB
11.15-11.30	Bolig- og bygningskjennemerker i GAB	Gotfred Rygh, SK
11.30-12.15	Lunsj	
12.15-14.30	Brukernes behov for boligkjennemerker	
	<i>12.15-13.00</i> - Synspunkter fra Kommunal- og regionaldepartementet - Diskusjon	Tore Kiøsterud, KRD
	<i>13.00-13.45</i> - Behov for boligkjennemerker i kommunal planlegging, eksemplet Trondheim - Diskusjon	Sigmund Knutsen, Trondheim kommune
	<i>13.45-14.30</i> - Forskningens behov for bolig- kjennemerker - Diskusjon	Torbjørn Hansen, Byggforsk
14.30-14.45	Oppsummering	Paul Inge Severeide, SSB

Vedlegg 3 Deltakerliste

Institusjon

Statens kartverk
Kartverksvn 21
2200 HØNEFOSS

Deltaker

Gotfred Rygh

Kommunal- og regionaldepartementet
Bolig- og bygningsavdelingen
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Tore Kjøsterud
Sven Olav Gunnerud

Oslo kommune
Byrådsavdeling for finans
Rådhuset
0037 OSLO

Geir Thorsnæs
Niels Henning Gundersen
Stig Omre

Norges byggforkningsinstitutt
Forskningsv 3b
0371 OSLO

Torbjørn Hansen
Ole Gulbrandsen
Rolf Barlindhaug

Norsk institutt for forskning om
oppvekst, velferd og aldring
Munthes g 29
0260 OSLO

Lars Gulbrandsen

Husbanken
Postboks 5130 Majorstua
0302 OSLO

Jan Erik Tvedt

Byggenæringens landsforening
Postboks 7187 Majorstua
0307 OSLO

Kjell Senneseth

Norges boligbyggelags landsforbund
Postboks 6517 Rod.
0501 OSLO

Dag Rune Arntsen

Norsk institutt for by- og regionforskning
Postboks 54 Blindern
0313 OSLO

Lars Kristoffersen

Kommunenes sentralforbund
c/o Skedsmo kommune
Bygningsetaten
2201 LILLESTRØM

Sven Bangsund

Tondheim kommune
Avdeling for byutvikling
Holtermansvn 1
7005 TRONDHEIM

Sigmund Knutsen

Norsk eiendomsinformasjon
Postboks 1542 Vika
0117 OSLO

Sissel Henriksen
Paul Ahlborn

SSB, Seksjon for:

- bygg- og tjenestestatistikk
- mikroøkonometri
- leveårsstatistikk
- miljøstatistikk
- folke- og bolig telling

Arild Thomassen
Tom Kornstad
Arne Andersen
Erik Engelién
Paul Inge Severeide
Coen Hendriks
Kåre Vassenden

Følgende institusjoner var invitert, men deltok ikke på seminaret

Miljøverndepartementet
Seksjon for regional planlegging
og miljøpolitikk
Postboks 8013 Dep.
0030 Oslo

Huseiernes landsforbund
Fred. Olsens g 5
0152 OSLO 1

Vedlegg 4 Bakgrunnsnotat

hen, 6. februar 1998

Fra: Coen Hendriks, Seksjon for folke- og bolig telling

Til: Deltagere på seminar 18. februar 1998 om kjennemerker i bolig tellingen - FoB2000

Bakgrunnsnotat - Kjennemerker i bolig tellingen

1. INNLEDNING.....	1
2. GENERELLE RAMMEBETINGELSER FOR FOB2000	2
2.1 INTERNASJONALE ANBEFALINGER.....	2
2.2 SAMMENLIGNBARHET	2
2.3 BRUKERKRAV	2
3. SPESIELLE BETRAKTNINGER FOR BOLIGTELLINGEN.....	3
3.1 METODE FOR DATAFANGST.....	3
3.2 FORHOLDET TIL GAB	3
4. ETABLERING AV ET BOLIGREGISTER.....	3
5. HVA SKJER HVIS BOLIGREGISTERET BLIR UTSATT?	4
6. MÅL FOR BOLIGTELLINGEN	4
7. POPULASJONEN I BOLIGTELLINGEN	4
8. AVGRENSING AV NOEN SENTRALE BEGREPER	5
9. KJENNEMERKER I GAB-REGISTERET	6
9.1 BOLIGKJENNEMERKER	6
9.2 ETASJEKJENNEMERKER	6
9.3 BYGNINGSKJENNEMERKER	6
10. FORSLAG OM BOLIGKJENNEMERKER I FOB2000.....	7
10.1 BOLIGOPPLYSNINGER.....	7
10.2 OPPLYSNINGER OM BYGNINGEN SOM BOLIGEN LIGGER I	11
10.3 ANDRE KJENNEMERKER.....	12
10.4 OVERSIKT OVER BOLIG- OG BYGNINGSKJENNEMERKER	13
10.5 INNSPILL FRA SEMINARET 20. NOVEMBER 1997.....	13

1. Innledning

Statistisk sentralbyrå (SSB) skal gjennomføre en folke- og bolig telling i år 2000 (FoB2000). Boligdelen i FoB2000 skal være en skjema basert total telling for alle boliger i Norge, mens person delen skal være register basert. Med dette notatet og temamøtet 18. februar 1998 starter SSB en drøftelse med brukere om det faglige innholdet i bolig tellingen. Drøftelsen danner en del av grunnlaget for et generelt høringsnotat om FoB2000 som SSB sender ut i begynnelsen av mai 1998. SSB understreker behovet for innspill fra brukerne.

Bolig tellingen blir en postal skjema undersøkelse. Det skal sendes ut ett skjema til hver bolig som SSB antar er bebodd på tellingstidspunktet. Etter nærmere regler skal det blant beboerne i hver bolig utpekes

én hovedperson som blir ansvarlig for å fylle ut boligskjemaet. Statens kartverk har anslått antallet boliger i Norge til ca. 2 millioner. Det betyr at bolig tellingen blir en meget omfattende undersøkelse. SSB bruker optisk lesing for registrering av innkomne skjema. Skjemaets omfang og kompleksiteten i spørsmålene blir styrt av at tellingen er en postal skjemaundersøkelse. Det er ingen intervjuer eller folketeller som kan hjelpe til med utfyllingen.

Boligtellingen har bolig som enhet. Opplysninger om beboere i hver bolig (personkjennemerker) blir holdt utenfor boligskjemaet, og dette notatet. Som i FoB90 vil vi bruke boligskjemaet til å danne bohusholdning som statistisk enhet.

Notatet tar utgangspunkt i generelle rammebetingelser for FoB2000 og noen spesielle betraktninger for bolig tellingen. Det gis en kort orientering om de reviderte og oppdaterte planene for etablering av et boligregister. Vi har tatt utgangspunkt i at det i løpet av 1998 blir gjort vedtak om etablering av et boligregister. Noen viktige sider ved bolig tellingen, bl.a. sammensettingen av personer i bohusholdninger, hviler på at arbeidet med identifisering og merking av boliger er avsluttet når boligskjemaet sendes ut. Deretter følger målsettingen for bolig tellingen og en avgrensing av populasjonen og noen sentrale begreper. Det offisielle registeret over grunneiendommer, adresse og bygningen (GAB) er viktig for bolig tellingen, dels som en kilde men også med tanke på etablering av et boligregister. Vi har gått gjennom meldingsblanketten "Bygg godkjent" som ligger til grunn for bygnings- og boligkjennemerkene i GAB (jf. vedlegg 3). Til slutt følger en gjennomgang av kjennemerker i bolig tellingen. Vi har tatt utgangspunkt i boligskjemaene fra FoB80 og FoB90. SSB understreker at ingen kjennemerker er låst og at vi så langt som mulig vil ta hensyn til ønsker fra brukerne.

2. Generelle rammebetingelser for FoB2000

Det er i hovedsak disse rammebetingelser som gjelder for å fastsette innholdet i FoB2000:

2.1 Internasjonale anbefalinger

Utkast til anbefalinger ble laget i forbindelse med felles ECE-/Eurostat-møter i mai 1995 og oktober samme år. Anbefalingene har vært ute til høring blant ECE-medlemslandene og ble behandlet på ECE-møtet i mars 1997.

Anbefalingene skiller mellom kjernevariabler som tellingen 'må' inneholde (anbefalingene er ikke bindende), og andre viktige kjennemerker som tellingen bør/kan dekke. I tillegg inneholder anbefalingene også noen avledede kjennemerker.

2.2 Sammenlignbarhet

Det er et hovedmål å sikre sammenlignbarhet med tidligere folke- og bolig tellinger. Samtidig er det viktig at statistikk fra FoB2000 er sammenlignbar med annen relevant sektorstatistikk. Det siste er særlig viktig for den registerbaserte persondelen i FoB2000, ettersom mange av de personrelaterte kjennemerkene skal hentes fra sektorstatistikker. Men også i planleggingen av bolig tellingen er vi opptatt av sammenlignbarhet med relevante sektorstatistikker som f.eks. byggearealstatistikken.

Det er bare tellingene i 1980 og 1990 som trekkes med i sammenligningen i dette notatet. Kjennemerker som inngikk i FoB80, men ikke i FoB90, er ikke omtalt.

2.3 Brukerkrav

Det er svært viktig at representanter for brukergruppene trekkes inn i planleggingen av innholdet i folke- og bolig tellinger. I prosessen for å fastsette endelig innhold i FoB2000 trekkes sentrale brukergrupper inn i flere faser. SSB vil gjennomføre seminarer med deltakelse av sentrale brukergrupper. Tema på det første seminaret (20. november 1997) var innholdet generelt, mens de følgende seminarene vil fokusere på spesielle tema. Når alle planlagte seminarer er gjennomført, vil SSB i begynnelsen av mai 1998 sende ut et høringsnotat med forslag til innhold i FoB2000.

3. Spesielle betraktninger for bolig tellingen

3.1 Metode for datafangst

Boligtellingen blir en postal skjemaundersøkelse for alle boliger i landet. Statens kartverk har anslått antallet boliger i Norge til ca. 2 millioner. Resultatene skal registreres ved hjelp av optisk lesing. I utgangspunktet skal skjemaet være et A4-ark. Kompleksiteten i spørsmålene blir styrt av at tellingen er en postal skjemaundersøkelse. Det er ingen intervjuer eller teller som kan hjelpe til med utfyllingen. Det må vi ta hensyn til når vi bestemmer antallet spørsmål og svaralternativer på skjemaet, og vanskelighetsgraden i spørsmålene.

3.2 Forholdet til GAB

GAB er landets offisielle register over grunneiendommer, adresser og bygninger. Statens kartverk (SK) har forvaltnings- og ajourholdsansvaret for GAB. Hovedmålsetting for registeret er effektivisering og rasjonalisering av forvaltningsrutiner for informasjon som ligger i registeret. I GAB er det registrert boligopplysninger for boliger bygd etter 1982 (jf. avsnitt 9.1).

Forutsatt et vedtak om opprettelse av et boligregister gir boligtellingen mulighet for endring av boliginformasjon i GAB. Vi får anledning til å oppdatere registeret (fylle ut blanke felt for boliger bygd før 1983, korreksjoner), utvide med nye boligkjennermerker eller sløyfe noen. Brukerne av GAB må sammen med SK og SSB vurdere om det skal foretas endringer i boligkjennermerker som allerede er etablert i GAB. Eventuelle endringer i boligkjennermerker i GAB vil kreve endringer i rapporteringen fra kommunene til GAB (jf. vedlegg 3 meldingsskjema til GAB).

Informasjon fra GAB kan være til hjelp under kontroll og bearbeiding av innkomne boligskjema. SSB vil legge inn kontroller som utnytter bolig-, etasje- og bygningsinformasjon fra GAB (jf. kapittel 9). Uoverensstemmelse mellom informasjon fra boligskjema og informasjon fra GAB må granskes nærmere.

4. Etablering av et boligregister

Når temamøtet om kjennermerker i boligtellingen blir gjennomført er det ikke avklart om det skal opprettes et boligregister i Norge. En arbeidsgruppe bestående av representanter for SSB, SK og Skattedirektoratet (SkD) har revidert og oppdatert planene for opprettelse av et boligregister (SSB, Notater 98/5). Det reviderte forslag ble oversendt Finansdepartementet 13. januar 1998. I det reviderte forslaget inngår fire hovedaktiviteter:

- Identifisering av boliger. SK er ansvarlig for gjennomføringen, og kommunene får det utøvende arbeidet.
- Merking av boliger. SK er ansvarlig for gjennomføringen, og kommunene får det utøvende arbeidet.
- Plassering av personer i bolig, innføring av bolignummer i Det sentrale folkeregister (DSF). Gjennomføringen skjer i.f.m. SSBs boligtelling. Hovedperson sjekker en preprintet liste over hvem som bor sammen, og bolignummer påføres boligtellingskjema. Boligtellingen danner grunnlag for innføring av bolignummer i DSF.
- Innhenting av boliginformasjon, overføring av boliginformasjon fra SSBs boligtelling til GAB.

Etablering av et boligregister vil ha stor betydning for boligtellingen. Arbeidsgruppen har formulert følgende mål for boligtellingen:

- Skaffe til veie boligopplysninger som vil inngå i boligregisteret
- Påføre bolignummer for personer i DSF
- Identifisere boliger som ikke er merket. Manglende merking skal varsles til SK
- Identifisere personer som i følge boligtellingen bor på en annen adresse enn den offisielle adressen i DSF

Av praktiske hensyn antar SSB i den videre planleggingen av bolig tellingen at det i løpet av 1998 blir gjort vedtak om etablering av et boligregister. I følge det reviderte forslaget blir samtlige boliger identifisert og merket (påført et bolignummer) før bolig tellingen. Boligskjemaene preprintes med personopplysninger fra DSF. Personer med samme familienummer og samme adresse i DSF blir gruppert sammen og preprintet på et boligskjema. Etter en bestemt prosedyre velger vi en hovedperson i hver familie. Hovedpersonen blir oppgavegiver, dvs. ansvarlig for å fylle ut boligskjemaet. Oppgavegiver (eier eller leieboer) skal gi opplysninger om husholdningens sammensetting, skrive ned bolignummeret på skjemaet og svare på spørsmål om boligen. Det vil ikke være mulig å samle inn opplysninger for boliger som er ubebodd på tellingtidspunktet, fordi det ikke er noen som kan fylle ut skjemaet.

Etter at alle boligskjema er registrert og kontrollert, overføres boliginformasjonen fra SSB til SK for registrering i GAB. Numerisk adresse inklusive bolignummer er koplingsnøkkel. Boliger i GAB som ikke får påkoblet boliginformasjon fra bolig tellingen, betraktes som ubebodd på tellingtidspunktet. Det vil gjøre det mulig å tallfeste antallet ubebodde leiligheter. SSB sender også en personfil til SKD som er ansvarlig for DSF. Personfilen brukes for påføring av bolignummer for personer i DSF. Når bolignummer er etablert i GAB og DSF vil det være mulig å utarbeide oppdatert bolig- og husholdningsstatistikk på årsbasis. Numerisk adresse inklusive bolignummer vil være koblingsnøkkel mellom GAB og DSF.

5. Hva skjer hvis boligregisteret blir utsatt?

I notatet har vi antatt at det blir gjort et vedtak om opprettelse av et boligregister i år 2000, og at fremdriften i prosjektet vil være etter planen. Samtlige boliger blir identifisert og merket før 1. juli 2000. Tellingtidspunkt for bolig tellingen blir 1. november 2000. SSB må ta høyde for andre vendinger i boligregistersaken:

1. Et vedtak om etablering i år 2000 men forsinkelse i identifiserings- og merkingsfasen. Utsettelse av bolig tellingen til år 2001.
2. Et vedtak om opprettelse av et boligregister først i år 2001. Utsettelse av bolig tellingen til år 2001.
3. Et vedtak om ikke å opprette et boligregister. Det blir en bolig telling uten knytning til boligregistersaken. Tellingtidspunkt vil sannsynligvis være 1. november 2000.

SSB prioriterer etableringen av et boligregister meget høyt. Det medfører at det kan bli aktuelt å flytte bolig tellingen til år 2001, hvis det skulle oppstå forsinkelser. Vedtaket om ikke å opprette et boligregister vil gjøre det umulig å produsere jevnlig, oppdatert bolig- og husholdningsstatistikk. SSB må gjennomføre periodevise utvalgsundersøkelser, som gir begrensede muligheter for anvendelse, og avholde ressurskrevende folke- og bolig tellinger etter tradisjonelt opplegg. I tillegg vil en mulighet gå tapt for heving av kvalitet i GAB og DSF. Samkjøring av GAB og DSF i et boligregister, ved hjelp av bolig tellingen, vil utvilsomt avdekke registerfeil og gi registereierne en mulighet til kontroll og rettelse.

6. Mål for bolig tellingen

Med utgangspunkt i boligregistersaken og rammene for fastsetting av innholdet i FoB2000 har SSB formulert følgende hovedmål for bolig tellingen:

- Skaffe til veie et datagrunnlag for utarbeiding av boligstatistikk pr. 1. november 2000
- Gruppere personer i bohusholdninger (familier og samboerpar på samme boligadresse). Husholdning er en viktig enhet i FoB-statistikk
- Bidra til at det årlig kan produseres oppdatert bolig- og husholdningsstatistikk

7. Populasjonen i bolig tellingen

Populasjonen i bolig tellingen består av samtlige boliger i Norge. Boliger kan være bebodd eller ubebodd på tellingtidspunktet. Antallet ubebodde boliger vil komme med i statistikken, men SSB vil ha svært begrenset informasjon om egenskaper ved ubebodde leiligheter (jf. kapittel 4).

I bolig tellingen brukes det samme begrepsapparatet som i GAB. Alle bygg, tilbygg, påbygg og bygningsarbeider over 15 m² bruksareal som krever byggetillatelse, skal meldes til GAB. Når bygningsobjektet inneholder en ny boligenhet skal det meldes selv om det er mindre enn 15 m² bruksareal. Som boligbygg regnes bare helårsboliger. Som bolig regnes ikke fritidshus (hytter, sommerhus o.l.) eller boligbrakker, permanente boliger innen jordbruk, skogbruk o.l., som benyttes utelukkende som fritidsboliger og boliger som er i så dårlig stand at de ikke er beboelige, eller som er ubebodd og ikke lenger vil bli brukt som bolig. Kombinerte bygg, f.eks. kombinerte bolig- og forretningsbygg, er gruppert etter den funksjon som har størst andel av bygd bruksareal. Bygninger som er under bygging skal bare inkluderes i tellingen dersom de er bebodd på tellingstidspunktet.

8. Avgrensning av noen sentrale begreper

SSB understreker at bolig tellingen har bolig som enhet. Persondelen i FoB2000 skal bygges på opplysninger fra registre og berører ikke boligskjemaet. Begrepsapparatet fra GAB er retningsgivende for bolig tellingen. Begrepsapparatet er innarbeidet i SSBs byggearealstatistikk.

En *bolig* er en boenhet

- bestående av ett eller flere rom
- som er bygd eller ombygd til helårs privatbolig for en eller flere personer
- med egen adkomst til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig

En bolig er enten en leilighet eller en hybel. En bolig kan f.eks. være en frittliggende enebolig, en tomannsbolig, et rekke- eller kjedehus, en leilighet i blokk eller en hybel med egen inngang. Hybler uten egen inngang regnes ikke som bolig. Boliger er lik summen av leiligheter og hybler.

En *leilighet* er en enhet med minst ett rom og kjøkken. Bare boliger som skal benyttes til helårsbolig, regnes som leilighet.

En *hybel* er et rom med egen inngang beregnet som bolig for en eller flere personer, som har adgang til vann og toalett uten at det er nødvendig å gå gjennom en annen leilighet. En hybel- eller sokkelleilighet i en annen bolig, uten egen inngang, regnes ikke som bolig.

Et *rom* må være egnet til varig opphold og være 6 m² eller større. Kjøkken, bad, gang o.l. regnes ikke som rom.

Så langt har vi brukt begrepsapparatene fra GAB og SSBs byggearealstatistikk. Vi er klar over at noen begreper har et annet innhold på folkemunne. Folk flest vil oppfatte bolig og leilighet som gjensidig utelukkende begreper, i den forstand at begrepet "bolig" forbindes med enebolig og begrepet "leilighet" med en boenhet i blokk. Likeledes har begrepet hybel, som avgrenset ovenfor, en annen innhold enn det folk flest legger i begrepet. SSB må ta hensyn til dette i utformingen av skjema og rettleiding til bolig tellingen og når vi svarer på spørsmål fra oppgavegivere.

Husholdning er en viktig enhet i FoB-statistikk. Som i FoB90 vil vi bruke boligskjemaet til å danne bohusholdning som statistisk enhet. Bohusholdningen vil være sammensatt av personer som på tellingstidspunktet bor i samme bolig. Begrepet må ikke forveksles med kosthusholdning. En kosthusholdning består av personer som bor i samme bolig og som spiser et felles måltid om dagen. En leieboer som leier et rom i en annen persons bolig danner en bohusholdning sammen med den som leier ut, men ikke nødvendigvis en kosthusholdning. Informasjonen som er nødvendig for å kunne danne kosthusholdninger vil ikke samles inn gjennom bolig tellingen.

I bolig tellingen vil vi komme over personer som blir innrapportert på en annen adresse enn den adressen personen har i DSF. Det kan være personer som er registrert etter gjeldende regler for bostedsregistrering, men som i hverdagen bor på en annen adresse (f.eks. studenter eller gifte, eldre personer på institusjon som er registrert på opprinnelig adresse). Det kan også være personer som på tellingstidspunktet ikke er registrert etter gjeldende regler. Uoverensstemmelsen mellom adresse fra

boligtellingen og adresse fra DSF kan også skyldes flytting rett før boligtellingen, eller feilregistrering i DSF.

Det er utarbeidet et forslag om faktisk bostedsregistrering av studenter. Forslaget er til politisk behandling. Etter det gjeldende regelverket er ugifte studenter registrert bosatt hos foreldrene. Mer bruk av faktisk bostedsregistrering vil være en stor fordel for statistikker som bruker husholdning som enhet. Eventuelle endringer vil imidlertid medføre brudd med tidligere tellinger.

I boligtellingssammenheng må det tas spesielt hensyn til felleshusholdninger. Det kan være institusjoner som tilbyr heldøgns pleie og omsorg, f.eks. sykehus, alders- og pleiehjem, men også fengsler. Slike institusjoner vil være viktig med tanke på bohusholdninger (hvor skal en institusjonsbeboer plasseres?). Videre må vi vurdere om det gjennom FoB2000 kan lages statistikk over slike bygninger som en del av boligstatistikken.

9. Kjennemerker i GAB-registeret

9.1 Boligkjennemerker

På meldingsblanketten til GAB-registeret (jf. vedlegg 3) skal kommunene oppgi en del boligopplysninger. Følgende boligkjennemerker er allerede etablert i GAB-registeret for boliger i bygg bygd etter 1982.

<i>Rubrikk</i>	<i>Kjennemerke</i>	<i>Merknad</i>
14	Bolignummer	Følger GAB standard: Bokstavkode for etasjetype, etasjenummer og leilighetsnummer på det enkelte etasjeplan
	Bruksareal til bolig	
	Antall rom	Beboelsesrom til varig opphold og er på 6 kvm eller større
	Kjøkken	Kjøkken, ingen kjøkken (hybel), felleskjøkken
	Antall bad	
	Antall vannklosetter	
	Adressenavn	Alfanummerisk
	Numerisk adresse	Offisiell eller matrikeladresse

9.2 Etasjekjennemerker

Følgende kjennemerker i GAB gjelder etasje og er av interesse for boligtellingen, særlig til kontrollformål.

<i>Rubrikk</i>	<i>Kjennemerke</i>	<i>Merknad</i>
12	Etasje	Sammensatt av etasjetype (H, K, L, U) og etasjenummer (oppover for H og L, nedover for K og U)
	Antall boliger	Pr. etasje, summen av antall leiligheter og antall hybler
	Bruksareal til bolig	Pr. etasje
	Bruksareal til annet enn bolig	Pr. etasje
	Bruksareal totalt	Pr. etasje

9.3 Bygningskjennemerker

Nederst i rubrikk 12 er det ført opp en sumlinje hvor antall boliger, bruksareal til bolig, bruksareal til annet enn bolig og bruksareal totalt er summert for hele bygget. Noen kjennemerker fra meldingsblanketten gjelder bygningen, men kan være av interesse for boligtellingen til kontrollformål.

<i>Rubrikk</i>	<i>Kjennemerke</i>	<i>Kreves meldt inn</i>	<i>Merknad</i>
2	Bygningstype	Ja	Følger GAB-standard
8	Oppvarming	Ja	
9	Eiendommens registernr.	Ja	Matrikkeladresse
15	Kilde for annen privat vannforsyning	Nei - for kommunal bruk	
16	Kloakk	Nei - for kommunal bruk	
17	Rensing ved privat kloakk	Nei - for kommunal bruk	
18	Sanitær utstyr, heiser, antall røkløp	Nei - for kommunal bruk	Sumfelter for antall bad, vannklosetter, heiser, røkløp og etasjer. Alternativt areal (men det oppdateres vanligvis ikke lenger)
19	Renovasjon	Nei - for kommunal bruk	

10. Forslag om boligkjennemerker i FoB2000

20. november 1997 ble det avholdt et generelt seminar om kjennemerker i FoB2000. Nedenfor følger kjennemerkene som ble presentert på seminaret og noen innspill som ble gitt.

Boligkjennemerker i FoB2000 kan være opplysninger hentet direkte fra boligskjemaet, men også opplysninger som er avledet etter bolig tellingen f.eks. gjennom kombinasjon av registeropplysninger og opplysninger fra skjema.

10.1 Boligopplysninger

<i>Kjennemerke</i>	<i>Numerisk adresse</i>
<i>Internasjonale anbefalinger</i>	-
<i>GAB</i>	Numerisk adresse i GAB er enten offisiell adresse eller matrikkeladresse. 25 posisjoner. Inkluderer 5 -sifret bolignummer (jf. vedlegg 4)
<i>FoB80</i>	Numerisk adresse 13 pos.
<i>FoB90</i>	Numerisk adresse 13 pos.
<i>FoB2000</i>	Numerisk adresse inklusive bolignummer er boligens ident og er koplingsnøkkel mellom GAB og DSF. Numerisk adresse gir mulighet for påkopling av geografisk informasjon knyttet til adresse (grunnkrets, tett/spredtkode)

<i>Kjennemerke</i>	<i>Boligtype</i>
<i>Internasjonale anbefalinger</i>	I de internasjonale anbefalingene for FoB2000 er følgende hovedklassifisering foreslått: <ul style="list-style-type: none"> • Alminnelig/tradisjonell bolig • Ikke-tradisjonell bolig (f.eks. mobil boenhet) • Felles boenheter (f.eks. hotell etc.) • Institusjon • Leirer (militærleir, flyktningeleir, etc)
<i>GAB</i>	Kan avledes fra bygningstype (2 siffer)
<i>FoB80</i>	-
<i>FoB90</i>	-
<i>FoB2000</i>	Noe informasjon kan hentes fra GAB, forutsatt at kvaliteten er tilstrekkelig

Kjennemerke	Boligens geografiske plassering
Internasjonale anbefalinger	Fritt opp til hvert enkelt land å bruke den geografiske klassifisering som er mest hensiktsmessig for nasjonale formål
GAB	Statens kartverk har gjennom MABYGG-prosjektet koordinatfestet alle bygninger. Koordinatene vil dermed være tilgjengelig for alle boliger i FoB2000
FoB80	Numerisk adresse er nøkkelen for å knytte geografiske kjennemerker/nivåer til bygningen som boligen ligger i
FoB90	Som i FoB80
FoB2000	Numerisk adresse som i FoB80 og FoB90, i tillegg gir koordinater nye muligheter for aggregering

Kjennemerke	Bebodd/ubebodd
Internasjonale anbefalinger	I de internasjonale anbefalingene for FoB2000 er følgende klassifisering anbefalt: <ul style="list-style-type: none"> • Bebodde boliger • Boliger for sesongmessig beboelse • Ubebodde boliger
GAB	-
FoB80	Alle boliger der minst én person var registrert bosatt
FoB90	Alle boliger der minst én person var registrert bosatt
FoB2000	Som i FoB80 og FoB90. I tillegg gjør metoden for etablering av et boligregister det mulig å tallfeste antallet ubebodde boliger (jf. kap. 4). Kjennemerker ved ubebodde boliger mangler (bortsett fra det som ligger i GAB)

Kjennemerke	Innlagt vann
Internasjonale anbefalinger	I de internasjonale anbefalingene er dette spørsmålet foreslått: <ul style="list-style-type: none"> • Innlagt vann i boligen • Ikke innlagt vann i boligen
GAB	Rubrikk 7 Vannforsyning <ul style="list-style-type: none"> • Tilknyttet off. vannverk • Tilknyttet privat vannverk Rubrikk 15 Kilde for annen privat vannforsyning. Kreves ikke meldt, for kommunal bruk
FoB80	-
FoB90	-
FoB2000	Hentes fra GAB

Kjennemerke	Beboere
Internasjonale anbefalinger	Antall personer som faktisk er bosatt i boligen på tellingstidspunktet
GAB	-
FoB80	Antall personer i husholdningen. Alle personer som bodde i samme bolig sendte personskjemaene samlet tilbake til SSB. Et spørsmål på personskjema om hvilken relasjon personen hadde til eventuelle andre personer i boligen
FoB90	Spm 1 Bosatte i leiligheten 3. november 1990. Før opp personer som ikke står på navnelisten fra før. Ta bare med personer som er registrert bosatt i leiligheten ifølge Folkeregisteret (adressen var preprintet)
FoB2000	Som i FoB90

Kjennemerke	Antall rom totalt i boligen
Internasjonale anbefalinger	Er med i de internasjonale anbefalingene for FoB2000. I tillegg er et spørsmål om antall rom i samme etasje anbefalt for FoB2000.
GAB	Rubrikk 14. Boliger bygd etter 1982
FoB80	Spm 2 Hvor mange rom på 6 m ² eller mer er det i leiligheten? Ta ikke med kjøkken, bad og gang. 8 svaralternativer
FoB90	Spm 2 Hvor mange rom på 6 m ² eller mer er det i leiligheten? Ta ikke med kjøkken, bad, gang o .l. 9 svaralternativer
FoB2000	Som i FoB90. Hensynet til GAB taler for et åpent spørsmål uten svaralternativer. Det vil medføre et brudd i forhold til tidligere FoB-er og kan gjøre det vanskeligere å besvare spørsmålet

Kjennemerke	Areal
Internasjonale anbefalinger	-
GAB	Bruksareal, er med for boliger bygd etter 1982
FoB80	Spm 3 Hvor stor er leiligheten, målt i kvadratmeter? 8 svaralternativer
FoB90	Spm 3 Hvor stor er leiligheten, målt i kvadratmeter? Regn med alle rom til boligformål, også kjøkken, gang bad o.l. 8 svaralternativer, inndelingen ble endret noe
FoB2000	Som i FoB90. Hensynet til GAB taler for et åpent spørsmål uten svaralternativer. Det vil medføre et brudd i forhold til tidligere FoB-er og kan gjøre det vanskeligere å besvare spørsmålet

Kjennemerke	Kjøkken
Internasjonale anbefalinger	Er med i de internasjonale anbefalingene for FoB2000. Anbefalte svaralternativer: <ul style="list-style-type: none"> • Med kjøkken eller tekjøkken • Uten kjøkken/tekjøkken
GAB	Tre svaralternativer for boliger bygd etter 1982: <ul style="list-style-type: none"> • Kjøkken • Ikke kjøkken • Felleskjøkken
FoB80	Spm 5 Hvor stort kjøkken er det i leiligheten? Tre svaralternativer: <ul style="list-style-type: none"> • Kjøkkenet er 6 m² eller større • Kjøkkenet er mindre enn 6 m² • Det er ikke kjøkken i leiligheten
FoB90	Spm 4 Hvor stort kjøkken er det i leiligheten? Tre svaralternativer: <ul style="list-style-type: none"> • 6 m² eller større • Mindre enn 6 m² • Det er ikke kjøkken i leiligheten
FoB2000	Som i FoB90

Kjennemerke	Bad/dusj
Internasjonale anbefalinger	I de internasjonale anbefalingene er dette spørsmålet foreslått <ul style="list-style-type: none"> • Innlagt bad eller dusj i boligen • Bad eller dusj ikke innlagt i boligen
GAB	Rubrikk 14 Antall bad per bolig (boliger bygd etter 1982)
FoB80	Spm 10 Er det bad eller dusj i leiligheten? <ul style="list-style-type: none"> • Ja • Nei
FoB90	Spm 5 Er det bad eller dusj inne i leiligheten? <ul style="list-style-type: none"> • Ja • Nei
FoB2000	Som i GAB. Skriv ned antallet (åpent spørsmål). Hensynet til GAB taler for et åpent spørsmål uten svaralternativer. Det kan gjøre det vanskeligere å besvare spørsmålet

Kjennemerke	Toalettforhold
Internasjonale anbefalinger	I de internasjonale anbefalingene er dette spørsmålet foreslått: <ul style="list-style-type: none"> • Vannklosett innlagt i boligen • Ikke vannklosett i boligen
GAB	Rubrikk 14 Antall vannklosetter per bolig (boliger bygd etter 1982)
FoB80	Spm 6 Hva slags WC/do har de som bor i leiligheten adgang til? <ul style="list-style-type: none"> • Vannklosett i leiligheten • Vannklosett utenfor leiligheten • Annet avtrede
FoB90	Spm 6 Er det vannklosett inne i leiligheten? <ul style="list-style-type: none"> • Ja • Nei
FoB2000	Som i GAB. Skriv ned antallet (åpent spørsmål)

Kjennemerke	Oppvarmingskilde
Internasjonale anbefalinger	I de internasjonale anbefalingene er dette spørsmålet foreslått: <ul style="list-style-type: none"> • Sentralvarme • Ingen sentralvarme • Ingen varmekilde i boligen
GAB	Rubrikk 8 Oppvarming. 9 svaralternativer
FoB80	Spm 7 Hva er leilighetens viktigste oppvarmingskilde? <ul style="list-style-type: none"> • Sentralvarme (radiatorer e.l.) • Elektriske ovner, varmekabler e.l. • Ovner for flytende brensel (olje, parafin e.l.) • Ovner for fast brensel (ved, koks e.l.)
FoB90	Spm 7 Hva slags oppvarmingskilder er det i leiligheten? <ul style="list-style-type: none"> • Sentralvarme (radiatorer e.l.) • Elektriske ovner, varmekabler e.l. • Ovner for flytende brensel (olje, parafin e.l.) • Ovner for fast brensel (ved, koks e.l.)
FoB2000	Som i FoB90

Kjennemerke	Rom i samme etasje
Internasjonale anbefalinger	-
GAB	-
FoB80	-
FoB90	Spm 8 Har leiligheten kjøkken, bad/dusj, wc og minst ett beboelsesrom i samme etasje? <ul style="list-style-type: none"> • Ja • Nei
FoB2000	Som i FoB90

Kjennemerke	Etasje
Internasjonale anbefalinger	-
GAB	Rubrikk 14, går frem av bolignummer (etasjetype og etasjenummer)
FoB80	-
FoB90	Spm 9 Hvilken etasje ligger leiligheten i? Sett flere kryss hvis leiligheten har beboelsesrom i flere etasjer. 7 svaralternativer
FoB2000	Oppgi bolignummer (egen rubrikk på skjema). Følger GAB-standard

Kjennemerke	Eie-/leieforhold
Internasjonale anbefalinger	I de internasjonale anbefalingene for FoB2000 er følgende klassifisering anbefalt: <ul style="list-style-type: none"> • Den bosatte eier boligen selv • Andre eierforhold
GAB	-
FoB80	Spm 4 Hva slags eie-/leieforhold er det til leiligheten? <ul style="list-style-type: none"> • Jeg/vi eier den gjennom borettslag, aksjeselskap e.l. • Jeg/vi eier den alene eller sammen med andre • Jeg/vi eier den ved vanlig leiekontrakt • Jeg/vi leier den gjennom arbeidet (tjenestebolig) • Jeg/vi leier den for et avgrenset tidsrom • Jeg/vi leier den på andre vilkår enn de som er nevnt over
FoB90	Spm 10 Hva slags eie-/leieforhold er det til leiligheten? <ul style="list-style-type: none"> • Jeg/vi eier den gjennom borettslag eller boligaksjeselskap • Jeg/vi eier den alene eller sammen med andre • Jeg/vi leier den gjennom arbeidet (tjenestebolig) • Jeg/vi leier den for et avgrenset tidsrom • Jeg/vi leier den på andre vilkår
FoB2000	Som i FoB90

10.2 Opplysninger om bygningen som boligen ligger i

Kjennemerke	Bygningstype
Internasjonale anbefalinger	Anbefalt
GAB	Finnes i GAB for alle bygg 15 m ² eller større
FoB80	Spm 13 Hva slags hus ligger leiligheten i? 8 svaralternativer
FoB90	Spm 13 Hva slags hus ligger leiligheten i? 5 svaralternativer
FoB2000	Hentes fra GAB, forutsatt at kvaliteten er god nok

Kjennemerke	Heis
Internasjonale anbefalinger	-
GAB	Rubrikk 18 Antall heiser. Kreves ikke meldt
FoB80	-
FoB90	Spm 14 Er det heis i huset? <ul style="list-style-type: none"> • Ja • Nei
FoB2000	Som i FoB90

Kjennemerke	Antall boliger i huset
Internasjonale anbefalinger	-
GAB	Rubrikk 12, sumlinjen
FoB80	Spm 15 Hvor mange leiligheter er det i huset? 6 svaralternativer
FoB90	Spm 15 Hvor mange leiligheter er det i huset? 9 svaralternativer
FoB2000	Hentes fra GAB. Det forutsetter etablering av et boligregister. Hvis ikke det er tilfelle: Som i FoB90, ev. åpent spørsmål

Kjennemerke	Byggeår
Internasjonale anbefalinger	Anbefalt
GAB	Fra byggemeldingsskjema, upålitelig foreldre bygg
FoB80	Spm 14 Når ble huset bygget? 8 svaralternativer
FoB90	Spm 16 Når ble huset bygget? (opprinnelig byggeår) 8 svaralternativer, endret inndeling
FoB2000	Som i FoB90. Oppgi årstall, ingen svaralternativer. Kjennemerket ligger i GAB, men er ikke pålitelig for eldre bygninger

10.3 Andre kjennemerker

Kjennemerke	Antall personbiler til disposisjon
Internasjonale anbefalinger	-
GAB	-
FoB80	Spm 12 Disponerer noen av dem som bor i leiligheten personbil? <ul style="list-style-type: none"> • Ja • Nei
FoB90	Spm 11 Hvor mange personbiler disponerer de som bor i leiligheten? 4 svaralternativer
FoB2000	Antall biler. Hentes fra register. Det sentrale kjøretøyregisteret vil være datakilden til privateide biler. Opplysninger om privat bruk av arbeidsgivers bil kan innhentes via Lønns- og trekkoppgaveregisteret. Biler som disponeres gjennom leasingforhold, lar seg ikke kartlegge via register

Kjennemerke	Avfallssortering
Internasjonale anbefalinger	-
GAB	-
FoB80	-
FoB90	Spm 12 Sorterer husholdningen til vanlig avfallet sitt? Kryss av 1 eller flere av 6 svaralternativer
FoB2000	Sløyfes fra skjema. Kommunale og interkommunale bestemmelser om avfallshåndtering gjelder i prinsippet for alle innbyggere. SSB vil få oversikter over hvilke kommuner som har slike bestemmelser

10.4 Oversikt over bolig- og bygningskjennemerker

Tegnforklaring:

- Ikke med i tellingen
- x Kjennemerket var med i tellingen, men ikke på boligskjema
- 1 - 16 Angir spørsmålsnumrene på skjemaene til FoB80 og FoB90

KJENNEMERKE	Med i internasjonale anbefalinger	FoB80	FoB90	Kilde i FoB2000
Numerisk adresse	nei	x	x	Boligtelling/GAB/DSF
Boligtype	ja	-	-	GAB
Boligens geografiske plassering	ja	x	x	GAB
Bebodd/ubebodd	ja	x/-	x/-	Boligtelling/GAB
Innlagt vann	ja	-	-	GAB
Antall beboere	ja	x	1	Boligtelling
Antall rom i boligen	ja	2	2	Boligtelling
Areal	nei	3	3	Boligtelling/GAB
Kjøkken	ja	5	4	Boligtelling
Bad/dusj i boligen	ja	10	5	Boligtelling/GAB
Toalettforhold	ja	6	6	Boligtelling/GAB
Oppvarmingskilde	ja	7	7	Boligtelling/GAB
Rom i samme etasje	ja	-	8	Boligtelling
Etasje	nei	-	9	Boligtelling/GAB
Eie-/leieforhold	ja	4	10	Boligtelling
Antall personbiler til disposisjon	nei	-	11	Det sentrale kjøretøyregister/ Lønns- og trekkoppgaveregister
Avfallssortering	nei	-	12	Kommunale/interkommunale regler
Bygningstype	ja	13	13	GAB
Heis	nei	-	14	Boligtelling/GAB
Antall boliger i huset	nei	15	15	Boligtelling/GAB
Byggeår	ja	14	16	Boligtelling/GAB

10.5 Innspill fra seminaret 20. november 1997

På seminaret ble det gitt innspill som er av betydning for boligtellingen.. Vi har foreløpige kommentarer til innspillene.

Yrke er et viktig kjennemerke. Ved tidligere boligtellinger hadde man en liste over de som bodde sammen i boligen. Hvorfor ikke ha med en rubrikk utenfor hvert navn med spørsmål om yrke?

Kommentar: Yrke er et personkjennemerke og holdes utenfor boligtellingen. SSB vil satse på andre kilder enn boligtellingen.

Fra medisinsk hold ble det etterlyst informasjon om dynamiske aspekter i boligpolitikken. Spørsmål og problemstillinger som kunne være interessant var: Hva er gjennomsnittstemperaturen om vinteren? Er det ventilasjon i boligen? Er det radongass der boligen ligger?

Kommentar: Koordinatfesting av boliger utvider muligheter for analyser knyttet til boligens geografiske plassering (gjennomsnittstemperatur om vinteren, radongass). Spørsmålet om ventilasjon i boligen vil bli vurdert.

Den forslåtte løsningen for personbilhold (Det sentrale kjøretøyregister/ Lønns- og trekkoppgaveregister) gir ingen informasjon om leasing eller firmabiler. Det ble foreslått å inkludere dette i boligtellingen.

Kommentar: Forslaget vil bli vurdert.

Fra medisinsk hold ble det uttrykt et ønske om å ta med et spørsmål om hundehold på boligskjemaet.

Kommentar: Forslaget vil bli vurdert.

Kan bolig tellingen bygges ut for å få inn informasjon om telependling (hjemmearbeid med bruk av internett o.a.)? I det minste kunne en spørre om boligen har tilknytning til internett.

Kommentar fra SSB: Forslaget om telependling ligger i skjæringspunktet mellom person- og bolig tellingen. Forslaget vil bli vurdert.

Litteratur

Notater 98/5: *Metodevalg og kostnader ved etablering og drift av et boligregister. Revidert forslag.*
Statistisk sentralbyrå

Statens kartverk 1991: *Brukerbok med registreringsinstruks. Norges offisielle landsdekkende register for Grunneiendommer, Adresser og Bygninger*

Vedlegg

1. Skjema FoB80
2. Skjema FoB90
3. Meldingsskjema til GAB
4. Nummerisk adresse

Boligskjema

Folke- og boligteiling 1980

Vedlegg 1

Undergitt
taushetsplikt

Statistisk
Sentralbyrå
Folke-
tellingskontoret

For hver leilighet skal det nyttes bare en svar-
konvolutt. Alle personskjemaene og det utfylte
boligskjemaet sendes samlet i svarkonvolutten.

Lovhjemmel:

Stortingsvedtak av 16. november 1978, med hjemmel i lov nr. 2 av 25. april 1907.

SETT KRYSS SLIK:

IKKE SLIK:

BRUK HELST
BLYANT ELLER
BLÅ/SVART
KULEPENN.

H

1. Har andre som bor i leiligheten mottatt boligskjema? 1 Nei 2 Ja **Les teksten under midten på skjemaet før De fortsetter.**

2. Hvor mange rom på 6m ² eller mer er det i leiligheten? Ta ikke med kjøkken, bad og gang		3. Hvor stor er leiligheten, målt i kvadratmeter?				4. Hva slags eie-/leieforhold er det til leiligheten? Sett bare ett kryss.			
1 rom	5 rom	1	Under 30m ² * 5	60-79m ²	1	Jeg/vi eier den gjennom borettslag, aksjeselskap e.l.	3	Jeg/vi leier den ved vanlig leiekontrakt	
2 rom	6 rom	2	30-39m ²	6 80-99m ²	2	Jeg/vi eier den alene eller sammen med andre	4	Jeg/vi leier den gjennom arbeidsforhold (tjenestebolig)	
3 rom	7 rom	3	40-49m ²	7 100-129m ²	L		5	Jeg/vi leier den for et bestemt avgrenset tidsrom	
4 rom	8 rom eller flere	4	50-59m ²	8 130m ² eller mer		6	Jeg/vi leier den på andre vilkår enn de som er nevnt over		

5. Hvor stort kjøkken er det i leiligheten?			6. Hva slags WC/do har de som bor i leiligheten adgang til?			7. Hva er leilighetens viktigste oppvarmingskilde?			
1	Kjøkkenet er 6m ² eller større		2	Vannklosett utenfor leiligheten	1	Sentralvarme (radiatorer e.l.)	3	Øvner for flytende brensel (olje, parafin e.l.)	
2	Kjøkkenet er mindre enn 6m ²	3	Det er ikke kjøkken i leiligheten	1	Vannklosett i leiligheten	3	Annet avtrede	2	Elektriske øvner, varmekabler e.l.
						4	Øvner for fast brensel (ved, koks e.l.)		

Spørsmål 8 - 15 nedenfor skal også besvares

Hvis det er mottatt ett boligskjema i leiligheten, fylles det ut og sendes tilbake i svarkonvolutten sammen med alle personskjemaene.

Hvis flere i leiligheten har mottatt boligskjema og svarkonvolutt, så gjør følgende:

1. Ta kontakt med den (de) andre som har mottatt boligskjema.
2. Fyll ut ett av boligskjemaene.
3. Send dette skjemaet sammen med de utfylte personskjemaene tilbake i samme svarkonvolutten.

8. Er det pipe i leiligheten?		9. Er det montert brenselovn eller peis i leiligheten?		10. Er det bad eller dusj i leiligheten?		11. Er det telefon i leiligheten?		12. Disponerer noen av dem som bor i leiligheten personbil?	
1	Ja 2 Nei	1	Ja 2 Nei	1	Ja 2 Nei	1	Ja 2 Nei	1	Ja 2 Nei

H

13. Hva slags hus ligger leiligheten i? Se rettledningen.				14. Når ble huset bygd?			
1	Våningshus i tilknytning til gårdsdrikt (hovedbygning, kårbolig, forpakterbolig e.l.)	5	Annet boligbygg med mindre enn 3 etasjer	1	1900 eller før	5	1946 - 1950
2	Frittliggende enebolig (enebolig med minst en halv meters avstand til nærmeste hus)	6	Blokk, leiegård eller annet boligbygg med 3 etasjer eller mer	2	1901 - 1920	6	1951 - 1960
3	Hus i kjede, rekkehus, terrassehus eller vertikalt delt tomannsbolig	7	Forretningsbygg, verkstedbygg e.l.	3	1921 - 1940	7	1961 - 1970
4	Horisontalt delt tomannsbolig	8	Hotell, pensjonat, aldershjem, barnehjem, sykehus, militærforlegning eller annet bygg for felleshusholdning	4	1941 - 1945	8	1971 - 1980

15. Hvor mange leiligheter er det i huset? Rettledningen beskriver hva vi mener med hus og leilighet.

1 leilighet   2 leiligheter   3 leiligheter   4 leiligheter   5 leiligheter

Hvis det er 6 leiligheter eller flere, oppgi antallet her →

Spørsmålene på denne siden gjelder leiligheten der oppgavegiveren er registrert bosatt 3. november 1990 ifølge Folkeregisteret, se adressen nedenfor.

Send det utfylte skjemaet tilbake i den vedlagte svarkonvolutt. Dersom flere i leiligheten har fått skjema, se rettledningen.

Adresse:

1 Bosatte i leiligheten 3. november 1990. Inntektsgivende arbeid i uken 27. oktober - 2. november 1990. Ukentlig arbeidstid.

FØR OPP personer født 1974 eller tidligere som ikke står på navnelisten fra før. Ta bare med personer som er registrert bosatt i leiligheten (adressen ovenfor) ifølge Folkeregisteret.

SETT KRYSS for inntektsgivende arbeid i uken 27. oktober - 2. november 1990 og ukentlig arbeidstid for alle personer på navnelisten. Se rettledningen.

Fødselsår	Hadde inntektsgivende arbeid		
	Hadde ikke inntektsgivende arbeid	Hadde inntektsgivende arbeid: 1 - 29 timer i uken	30 timer eller mer i uken
[Redacted]	☐	☐	☐
[Redacted]	☐	☐	☐
[Redacted]	☐	☐	☐
[Redacted]	☐	☐	☐
[Redacted]	☐	☐	☐
[Redacted]	☐	☐	☐

Andre bosatte i leiligheten:

Bruk eget ark hvis du trenger mer plass

- 2 Hvor mange rom på 6 m² eller mer er det i leiligheten? Ta ikke med kjøkken, gang, bad o.l.
- 1 2 3 4 5
- 6 7 8 9 eller flere
- 3 Hvor stor er leiligheten målt i kvadratmeter? Regn med alle rom til boligformål, også kjøkken, gang, bad o.l.
- Under 50 m² 100-129 m²
- 50-59 m² 130-149 m²
- 60-79 m² 150-199 m²
- 80-99 m² 200 m² eller mer
- 4 Hvor stort kjøkken er det i leiligheten?
- 6 m² eller større Det er ikke kjøkken i leiligheten
- Mindre enn 6 m²
- 5 Er det bad eller dusj inne i leiligheten?
- Ja Nei
- 6 Er det vannklosett inne i leiligheten?
- Ja Nei
- 7 Hva slags oppvarmingskilder er det i leiligheten?
- Sentralvarme (radiatorer e.l.) Ovner for flytende brensel (olje, parafin e.l.)
- Elektriske ovner, varmekabler e.l. Ovner for fast brensel (ved, koks e.l.)

- 8 Har leiligheten kjøkken, bad/dusj, wc og minst ett beboelsesrom i samme etasje?
- Ja Nei
- 9 Hvilken etasje ligger leiligheten i? Sett flere kryss hvis leiligheten har beboelsesrom i flere etasjer.
- Kjelleretasje Underetasje
1. 2. 3. 4. 5. eller høyere
- 10 Hva slags eie-/leieforhold er det til leiligheten? Sett bare ett kryss.
- Jeg/vi eier den gjennom et borettslag eller boligaksjeselskap
- Jeg/vi eier den alene eller sammen med andre
- Jeg/vi leier den gjennom arbeidet (tjenestebolig)
- Jeg/vi leier den for et avgrenset tidsrom
- Jeg/vi leier den på andre vilkår
- 11 Hvor mange personbiler disponerer de som bor i leiligheten?
- Ingen 1 2 3 eller flere
- 12 Sorterer husholdningen til vanlig avfallet sitt? Sett bare kryss for avfallstyper som blir levert/hentet etter at de er sortert ut.
- Ingen særskilt sortering. Praktisk vanskelig, mangler tilbud e.l.
- Papir Maling, lakk, olje e.l.
- Glass Annet avfall
- Batterier

- 13 Hva slags hus ligger leiligheten i? Se rettledningen.
- Frittliggende enebolig eller våningshus tilknyttet gårdsdrift
- Hus i kjede, rekkehus, terrassehus eller vertikaldelt tomannsbolig
- Horisontaldelt tomannsbolig eller annet boligbygg med mindre enn 3 etasjer
- Blokk, leiegård eller annet boligbygg med 3 etasjer eller mer
- Forretningsbygg, pensjonat, aldershjem, militærforlegning eller annet bygg for felleshusholdning
- 14 Er det heis i huset?
- Ja Nei
- 15 Hvor mange leiligheter er det i huset?
- 1 2 3 4 5
- 6 7 8 9 eller flere
- 16 Når ble huset bygd? (opprinnelig byggeår)
- 1900 eller før 1946 - 1960
- 1901 - 1920 1961 - 1970
- 1921 - 1940 1971 - 1980
- 1941 - 1945 1981 - 1990

	1 Bygningens identifika-sjon	Kommunenr.	Bygningssnr.	Løpenr.		Utfyllingsdato		Brukerid
	2 Dato Bygn.type Næringsgr.	Dato for godkjenning	Dato for igangsetting	Dato for tatt i bruk	Status	På-/tilbygg	Bygn.type	Næringsgr.
	3 Tiltakshavers navn og adresse	Rolle	Type	Tiltakshavers navn				
	4 Ansvarlig søkers navn og adresse	Rolle	Type	Ansvarlig søkers navn				
	5 Koordinater	Kartblad	Koordinatsystem	X-koordinater	Y-koordinater	Z-koordinater	Kvalitet koordinat	
Maks. antall kryss	(3)	6 Materialer i bærekonstruksjoner						
		Horisontale bærekonstruksjoner						
(3)	7 Materialer i yttervegger	12 Etasjer/arealer/antall boliger						
(1)	8 Fundamentering	Bruksareal til bolig						
(1)	9 Vann forsyning	Bruksareal til annet enn bolig						
(1)	10 Oppvarming	Bruksareal totalt						
11	Byggesaks-referanse m.v.	*Kode	Nr. (7 pos.)	Kode	Nr. (7 pos.)	Sum		

13 Boligspesifikasjon/Tilhørende adresse/Tilhørende eiendom (Se baksiden)

Boligspesifikasjon					Tilhørende adresse					Tilhørende eiendom			
Bolig-nummer	Bruks-areal bolig	Ant. rom	Kjøk-køn-kode	Antall Bad WC	Adressenavn	Adresse navnekode eller Gnr.	Nummer eller Bnr.	Bokstav eller Fnr.	Under-nummer	Gnr.	Bnr.	Festenr.	Snr.

Tilleggsopplysninger (kreves ikke meldt, - for kommunal bruk):

(1)	14 Kilde for annen privat vannforsyning	1 Elv/bekk 2 Innsjø 3 Cisterne 4 Borebrønn 5 Vanlig brønn/ oppkomme						
(1)	15 Kloakk	1 Off. kloakk 2 Privat kloakk 3 Ikke tilknyttet kloakk						
(1)	16 Rensing ved privat kloakk	1 Infiltrasjons-grøft 2 Lukket anlegg 3 Sandfilter-grøft 4 Andre renseltiltak						
-	17 Sanit.utstyr Heiser Røkløp	Antall bad	Antall vann-klosett	Antall heiser	Antall røkløp	Antall etasjer	Bebygd areal	
(1)	18 Renova-sjon	1 Offentlig renovasjon 2 Felles/privat renovasjon 3 Ikke felles renovasjon						

Kommunens stempel og underskrift/Merknader

Status

- 0 Godkjent
- 1 Igangsatt
- 2 Tatt i bruk
- 3 Tatt i bruk, data tillagt hovedbygg
- 4 Revet
- 5 Utgått annen grunn
- 6 Bygging avlyst
- 7 Under ombygging
- 8 Tatt i bruk etter ombygging
- 9 Generert p.g.a. tilbygg

På-/tilbygg

1 = Det finnes på- eller tilbygg til dette bygget

T = Tilbygg

P = Påbygg

Bygningstype

Boliger

- 01 Ren enebolig
- 02 Enebolig med hybelleilighet, sokkelleilighet e.l.
- 03 Tomannsbolig, vertikalt delt
- 04 Tomannsbolig, horisontalt delt
- 07 Annet småhus (ikke over 4 leiligheter pr. hus)
- 08 Blokk (lammellhus) på 3 eller 4 etasjer
- 09 Høghus (punkthus) og blokker (lammellhus) på 5 etasjer og over
- 10 Terrassehus
- 11 Våningshus på gårdsbruk, eneboliger (næringsgr. X)
- 12 Våningshus på gårdsbruk, tomannsboliger, vertikalt delte (næringsgr. X)
- 13 Våningshus på gårdsbruk, tomannsbolig, horisontalt delte (næringsgr. X)
- 18 Annen hustype
- 19 Tilbygg og påbygg
- 20 Rekkehus med 3 eller 4 leiligheter
- 21 Rekkehus med 5 leiligheter eller flere
- 22 Eneboliger i kjede med inntil 4 leiligheter
- 23 Eneboliger i kjede med 5 leiligheter eller flere
- 24 Toetasjes bygning med 5 eller flere leiligheter

Produksjonsbygg for bergsverksdrift og industri og tilsvarende bygg for hjelpevirksomhet i andre næringer.

- 31 Etasjebygg for fabrikk eller verksted
- 32 Etasjebygg for fabrikk eller verksted kombinert med kontor
- 33 Produksjonshall
- 34 Produksjonshall kombinert med kontorfløy
- 35 Silobygg
- 37 Telefonkiosk
- 38 Trafokiosk
- 39 Andre produksjonsbygg

Kontor-, forretnings- eller samferdselsbygg

- 41 Kontor og administrasjonsbygg (også offentlige)
- 42 Varehus og andre butikkbbygg
- 43 Ekspedisjonsbygg og terminaler
- 44 Lagerbygg og garasjebygg
- 45 Garasjebygg og uthus for boliger
- 46 Bensinstasjon
- 47 Naust bygget i tilknytning til bolig
- 49 Annet bygg for kontor, forretning eller samferdsel

Hotell- og restaurantbygg

- 51 Hotell (godkjent)
- 52 Annet herberge
- 53 Restaurant/kafe
- 54 Gatekjøkken/kiosk
- 55 Utleiehytte/campinghytte

Bygg for offentlig og privat tjenesteyting, ikke nevnt foran

- 61 Bygg for undervisning og forskning, inkl. museum og bibliotek
- 62 Sykehus, aldershjem, institusjon for psykisk utviklingshemmede
- 63 Barnehjem, barnehage, feriekloni o.l.
- 64 Kirke, krematorium, gravkapeil
- 65 Menighetshus, samfunnshus
- 66 Teater- og kinobygg
- 67 Idrettsbygg
- 68 Fengselsbygg
- 69 Andre bygg for offentlig og privat tjenesteyting (tilfuktsrom)

Bygg for jordbruk, fiske og fangst

- 71 Hus for storfe
- 72 Hus for gns
- 73 Hus for høns
- 74 Hus for kylling
- 75 Hus for kalkun
- 76 Hus for sau

- 77 Hus for geit
- 78 Hus for pelsdyr
- 79 Fôrlager (skal bare brukes der den bygning eller det tilbygg som meldes til GAB kun inneholder fôrlager og ikke noen av gruppene 71-78)
- 80 Lagerrom (poteter, grønnsaker)
- 81 Redskapshus og garasje
- 82 Kornørkeanlegg
- 83 Veksthus
- 84 Fyrhus, pakkerom
- 85 Skogs- og utmarkskoie
- 86 Driftsbygning for fiske og fangst
- 89 Andre landbruksbygg

Andre bygg

- 91 Fritidsbygg (hytter, sommerhus o.l.)
- 92 Boligbrakke, koie, rorbu o.l (setehus sel)
- 93 Uthus og naust bygget i tilknytning til fritidsbolig
- 94 Våningshus som benyttes som fritidsbolig
- 95 Helårsbolig utenom våningshus som benyttes som fritidsbolig
- 99 Andre bygg

Rolle

- A Ansvarlig søker
- B Tiltakshever
- E Eier

Type byggherre:

- E = Enkeltperson
- D = Ansvarlig selskap, sameie, kommandittselskap
- A = Aksjeselskap og andelslag utenom borettslag og boligbyggelag
- B = Borettslag og boligbyggelag
- L = Legat, stiftelse, forening, menighet o.l.
- S = Staten
- K = Kommunen
- F = Fylkeskommunen
- W = Utenlandske byggherrer, alle typer
- X = Annen eiertype

Næringsgruppe

- A Jordbruk og skogbruk
- B Fiske
- C Bergverksdrift og utvinning
- D Industri
- E Kraft- og vannforsyning
- F Bygge- og anleggsvirksomhet
- G Varehandel, reparasjon av kjøretøy og husholdningsapparat
- H Hotell- og restaurantvirksomhet
- I Transport og kommunikasjon
- J Finansiell tjenesteyting og forsikring
- K Eiendomsdrift, forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet
- L Offentlig forvaltning
- M Undervisning
- N Helse- og sosialtjenester
- O Andre sosiale og personlige tjenester
- P Lønnet husarbeid
- Q Internasjonale organer og organisasjoner
- X Bolig
- Y Fritidseiendom, garasje, uthus og annet som ikke er næring

Kjøkken

- 1 Kjøkken
- 2 Ikke kjøkken
- 3 Felleskjøkken

Koordinatsystem

- 1 NGO, sone A (Akse I) 21-26 UTM (EUREF89), sone 31-36
- 2 NGO, sone B (Akse II) 31-36 UTM (ED50), sone 31-36
- 3 NGO, sone C (Akse III) 41-49 lokalnett
- 4 NGO, sone D (Akse IV) 51 NGO, 56 A
- 5 NGO, sone E (Akse V) 52 NGO, 56 B
- 6 NGO, sone F (Akse VI) 53 NGO, 64 A
- 7 NGO, sone G (Akse VII) 54 NGO, 64 B
- 8 NGO, sone H (Akse VIII)

Kommentar: UTM (EUREF89) (på noen kart betegnet WGS84) vil over tid erstatte UTM(ED50). Koordinatene i de to datumene avviker med 0-220 meter i forhold til hverandre.

Kvalitetskode koordinat

Koden bygger på SOSI-koder der 1. siffer angir målemetode og 2. siffer angir nøyaktighet.

FORKLARING TIL PUNKT 13

For rene boligbygg fylles det ut en linje pr. bolig. For andre bygg kan det på tilsvarende måte gis nummer til lokaler (jf. DL forskriftene 14.5). Feltene «Tilhørende adresse» og «Tilhørende eiendom» skal fylles ut på alle linjer. Dersom en bolig/et næringsareal tilhører flere eiendommer, må feltet «Tilhørende eiendom» fylles ut en gang pr. eiendom (flere linjer).

Vedlegg 4 Nummerisk adresse inkl. bolignummer

Jf. Statens kartverk 1991

<u>Posisjon</u>	<u>Offisiell adresse</u>	<u>Matrikkel adresse</u>
1 - 4	Kommunennummer	Kommunennummer
5 - 9	Gatekode	Gårdsnummer
10 - 13	Husnummer	Bruksnummer
14 - 17	Oppgang	Festenummer
18 - 20	Undernummer	Seksjonsnummer

Bolignummer

21	Bokstavkode for etasjetype (H=hovedetasje, K=Kjeller, L=Loft, U=Underetasje)
22 - 23	Etasjennummer (innenfor hver etasjetype, nummeres oppover for etasjer av type H og L, nedover for etasjer av type U og K)
24 - 25	Boligens nummer i etasjen (som prinsipp bør nummerering skje fra venstre mot høyre sett fra hovedoppgangen)

Eksempel på offisiell adresse:

N. N.
Storgata 45 C
ELVERUM

Nummerisk adresse:

0427 08800 0045 9903 000 XXXXX

Matrikkeladressen for denne eieendommen er:

0427 00031 0251 0000 000 XXXXX

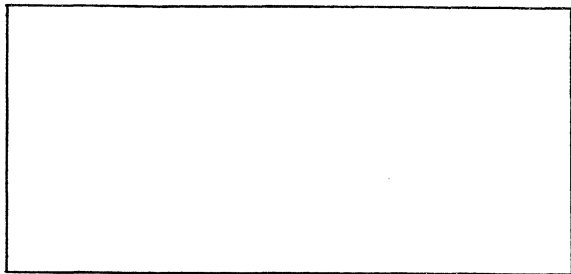
Merk:

- XXXXX står for bolignummer
- Postnummer er ikke del av nummerisk adresse

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 97/61 S. Todsen: Nasjonalregnskap: Beregning av realkapitalbeholdninger og kapitalslit. 34s.
- 97/62 K. Mork: Utslepp og rensing av avløpsvatn: Datakvalitet og beregningsmåter. 64s.
- 97/63 S. Stamnes og B.L. Western: Inntekts- og kostnadsundersøkelse for privatpraktiserende psykologer 1996: Dokumentasjon. 26s.
- 97/64 H.M. Teigum: Barns helse og velferd 1996: Dokumentasjon og frafallsanalyse. 39s.
- 97/65 F. Gjertsen: Dødsårsaksregistret i Statistisk sentralbyrå: Rapport om virksomheten i 1996. 56s.
- 97/66 B. Olsen: Prøveundersøkelse om 1-3 dagers sykefravær i sentral sykefraværstatistikk: Dokumentasjon. 15s.
- 97/67 S. Nygårdseter: Prisindeks for engroshandel. 22s.
- 97/68 R. Johansen: REGARD - Modell for regional analyse av arbeidsmarked og demografi: Teknisk dokumentasjon. 212s.
- 97/69 A.A. Ritland: Inntekts- og formuesundersøkelsen 1996: Dokumentasjonsrapport. 21s.
- 97/70 B. Bye: Imperfeksjoner i arbeidsmarkedet: Konsekvenser for velferdseffekter av en grønn skattereform. 18s.
- 97/71 P.E. Gjedtjernet, B. Haveråen og I. Jonassen: Inntekts- og formuesundersøkelsene for aksjeselskaper 1994 og 1995: Dokumentasjon. 75s.
- 97/72 E.J. Fløttum: Grupperinger av næringer i offisiell statistikk - revidert utgave. 41s.
- 97/73 L. Solheim og D.Q. Pham: Prekorrigering av påskeeffekten for detaljvolumindeksen 1979-1997. 58s.
- 97/74 D. Roll-Hansen: Lesernes mening om avisen Forskning. 45s.
- 97/75 M.V. Dysterud og E. Englien: Tettstedsavgrensning og arealbruksstatistikk for tettsteder 1997: Dokumentasjon av metode og programmering. 61s.
- 98/1 L.C. Zhang: Dokumentasjonsrapport: Den nye estimeringsmetoden for Arbeidskraftundersøkelsen (AKU): Fylkesvis kalibrering med landsetterstratifiserte vektorer som startverdier. 18s.
- 98/2 FoB2000. Rapport fra seminar om innholdet i Folke- og boligtellingsen år 2000. 20. november 1997, i SSB, Oslo. 50s.
- 98/3 L. Belsby og A. Vedø: Frafallsanalyse av Helseundersøkelsen 1995. 22s.
- 98/4 H.M. Teigum: Omnibusundersøkelsene 1997: Dokumentasjonsrapport. 138s.
- 98/5 Metodevalg og kostnader ved etablering og drift av et boligregister. Revidert forslag: Rapport fra en arbeidsgruppe som har revidert og oppdatert planene for opprettelse av et boligregister. 31s.
- 98/6 S. Kristoffersen og R. Eriksen: Inntekts- og formuesundersøkelsen for personlig næringsdrivende 1993: Dokumentasjon. 172s.
- 98/8 P.Ø. Kolbjørnsen: Pilotundersøkelse om postvirksomhet. 24s.
- 98/9 K. Bjønnes, G. Dahl og B.R. Joneid: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport: Pensjoner, grunn- og hjelpestønader, avslag på uførepensjon. 1992-1993. 123s.
- 98/10 I. Helde: Arbeidsgiveravgiften 1967-1998 - soneinndelingen. 37s.
- 98/11 V. Pedersen: Inntekts- og formuesundersøkelsen 1995: Dokumentasjon. 89s.
- 98/12 A. Langørgen: Indekser for bosettingsmønster i kommunene. 7s.
- 98/13 G. Dahl, B.R. Joneid og R. Wølner: FD - Trygd: Dokumentasjonsrapport: Økonomisk sosialhjelp. 1992-1993. 26s.
- 98/14 A.S. Abrahamsen: Oppgavebyrde og fleksibilitet for bedrifter og foretak etter SSBs utvalgsplaner. 91s.

Notater

Tillatelse nr.
159 000/502

B *Returadresse:*
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Statistisk sentralbyrå

Oslo:
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 22 86 45 00
Telefaks: 22 86 49 73

Kongsvinger:
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

ISSN 0806-3745

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway